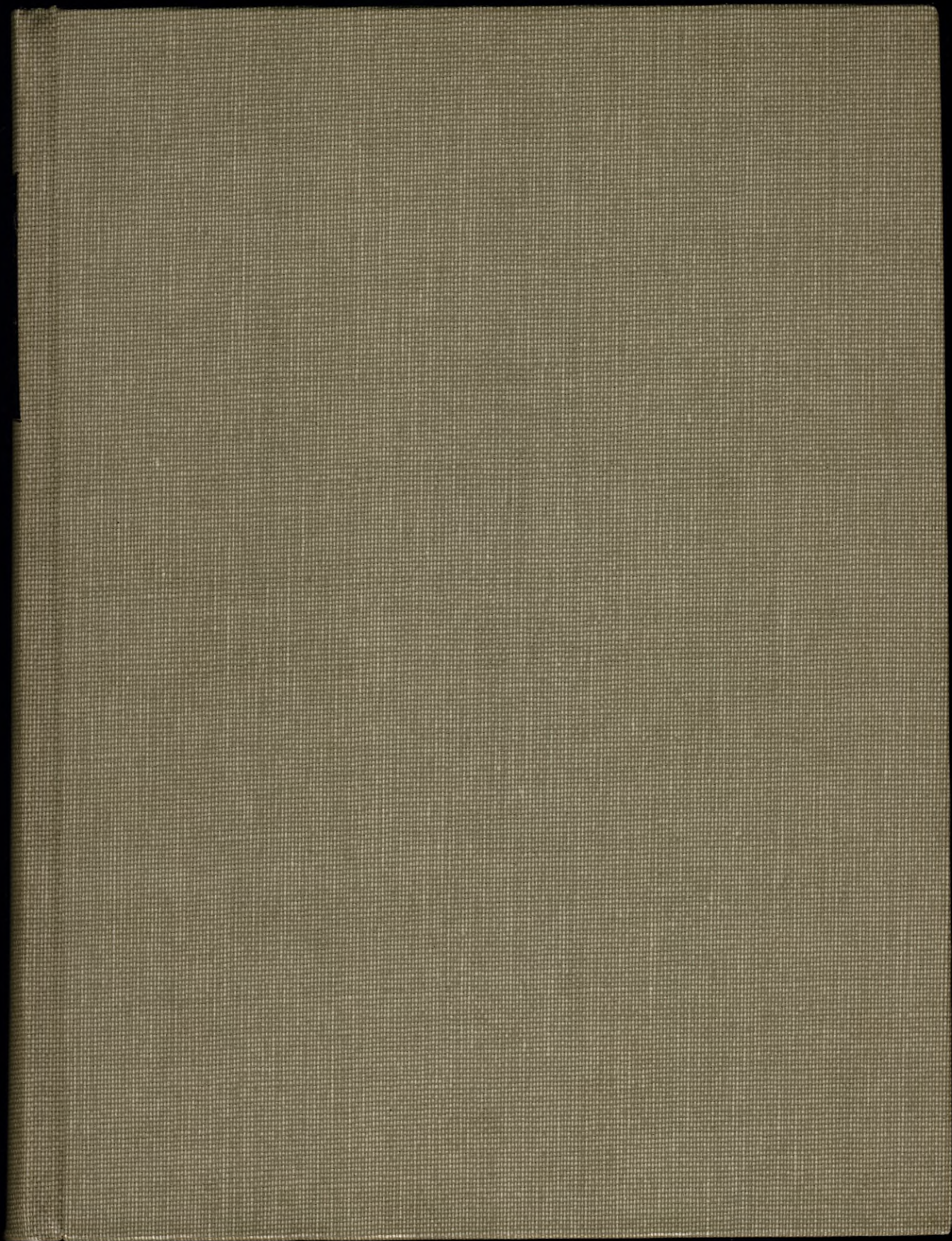

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORG

Biomedicinska biblioteket

PERIODIKA

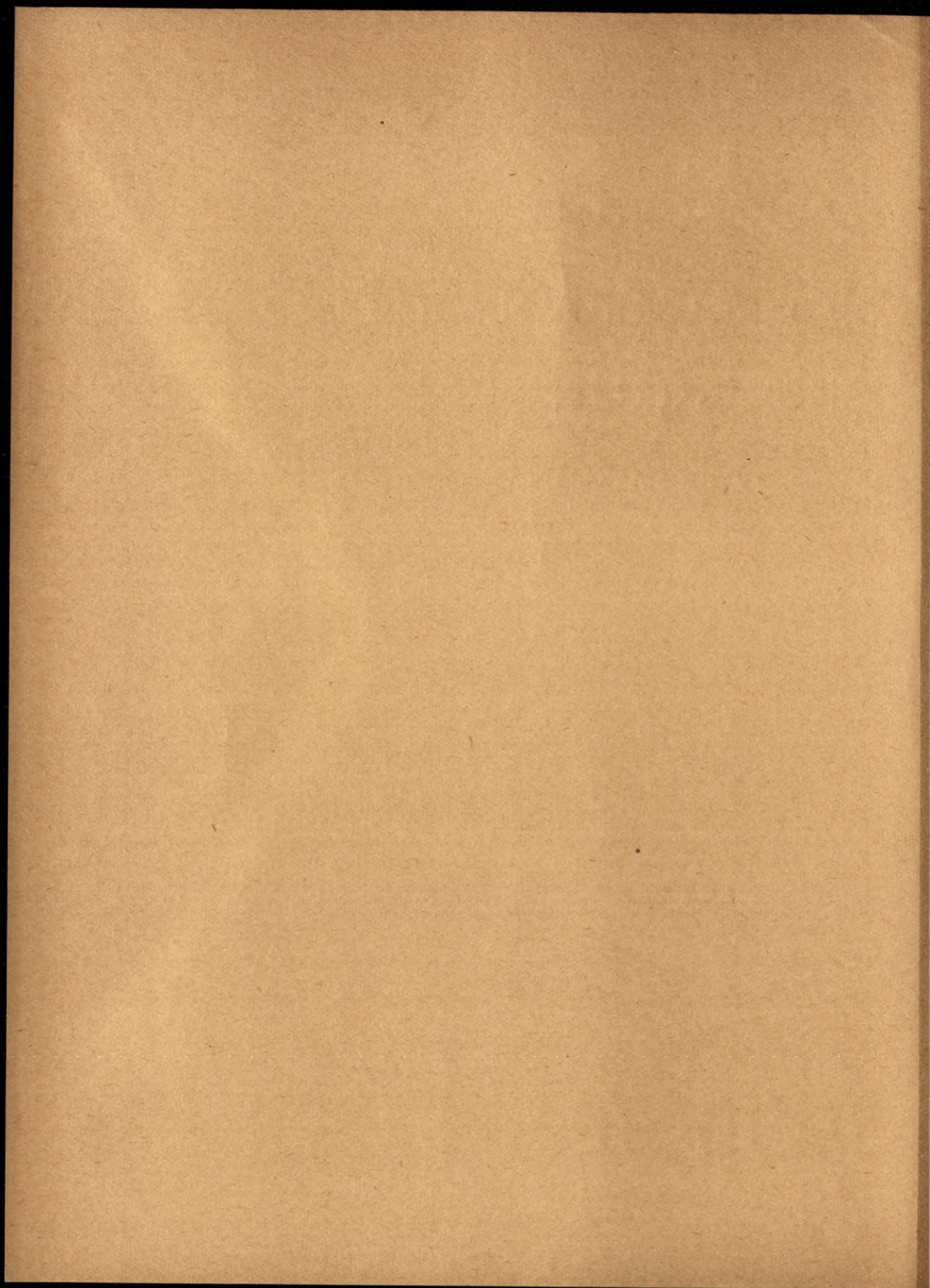
ACTA

<Göteborg.
Hälsövards-
nämnden.>

GÖTEBORGS HÄLSOVÅRDSNÄMND ÅRSBERÄTTELSE

UTARBETAD AV GÖSTA GÖTHLIN
FÖRSTE STADSLÄKARE

1935

GÖTEBORGS
HÄLSOVÅRDSNÄMND
ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1935

UTARBETAD AV
GÖSTA GÖTHLIN
FÖRSTE STADSLÄKARE

GÖTEBORG
A. LINDGREN & SÖNERS BOKTRYCKERI
1936

GOVERNMENT

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

BUREAU OF LAND MANAGEMENT

1911

1911

INNEHÅLL.

I. Hälsovårdsnämnden och dess personal.	
1. Hälsovårdsnämnden	7
2. Hälsovårdsnämndens personal	7
3. Bakteriologiska laboratoriet.....	9
II. Hälsovården.	
1. Allmän renhållning... ..	9
2. Diverse lokaler, upplag och anordningar, där renhallningen m. m. övervakas	11
3. Begravningsplatser.....	12
4. Bostäder	13
5. Vatten	16
6. Näringsmedel. Kemiska kontrollanalyser	18
7. Fabriker och näringar	21
8. Anordningar till smittosamma och parasitära sjukdomars förebyggande.....	21
9. Barnavårdsverksamheten	29
III. Sjuklighet och sjukvård.	
1. Sjukligheten i staden	30
2. Den allmänna sjukvården i staden	31
3. Sjukhus och polikliniker	32
4. Barnaföderskors vård	32
5. Apoteken	33
6. Rättsmedicin m. m.	33
IV. Befolknings- och dödlighetsstatistik.	
1. Folkmängd, nativitet, mortalitet.....	35
2. Dödsorsakerna.....	37
Epidemisjukhuset.....	69
Dispensärcentralens sjukhus.....	74
Sommarsanatoriet å Sandarne	78
Barnsanatoriet Rävlanda	80
Utdrag ur hälsovårdsnämndens räkenskaper	84

1918

The following is a list of the names of the persons who were members of the
 Board of Directors of the National Board of Fire Underwriters in the year
 1918. The names are arranged in alphabetical order.

A. B. ...
 C. D. ...
 E. F. ...
 G. H. ...
 I. J. ...
 K. L. ...
 M. N. ...
 O. P. ...
 Q. R. ...
 S. T. ...
 U. V. ...
 W. X. ...
 Y. Z. ...

Förteckning å tabeller.

- Tab. 1. Renhållningsanordningar o. d. i Göteborg pr 31 dec. 1935.
- » 2. Av matvarukontrollen anhållna och oskadliggjorda födoämnen under år 1935.
 - » 3. Besiktningar av från utrikes ort införda köttvaror och djurfett under år 1935.
 - » 4. Försäljnings-, tillverknings- och näringslokaler den 31 december 1935.
 - » 5. Sammandrag av resultaten från under år 1935 utförda undersökningar av mjölk och grädde.
 - » 6. Födelse i Göteborg år 1935, med fördelning på månader.
 - » 7. Födelse i Göteborg år 1935, med fördelning på församlingar.
 - » 8. Befolkningens rörlighet inom Göteborgs stads församlingar år 1935.
 - » 9. Dödligheten i Göteborg år 1935 inom den mantalsskrivna befolkningen, uppdelad i församlingar.
 - » 10. Dödsfall och dödstal i Göteborg månadsvis åren 1931—1935.
 - » 11. Obligatoriskt anmälda smittosamma sjukdomar i Göteborg månadsvis år 1935.
 - » 12. Vissa smittosamma sjukdomar i Göteborg åren 1926—1935.
 - » 13. Antalet dödsfall i Göteborg åren 1926—1935 i smittosamma sjukdomar ävensom inom vissa viktigare sjukdomsgrupper.
 - » 14. Uppgift från 12 distriktsläkare ang. av dem månadsvis iakttagna sjukdomsfall i Göteborg år 1935.
 - » 15. Dödsfall i Göteborg år 1935 med fördelning efter dödsorsak, ålder och kön (samma omfattning som i tabell 10).
 - » 16. Dödsfall i Göteborg år 1935 med fördelning efter sjukdomsgrupper, månader och kvartal (samma omfattning som i tabell 10).
 - » 17. Av bostadsinspektionen omhändertagna osunda bostäder åren 1931—1935.
-

THE HISTORY OF THE

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into several paragraphs, with some lines indented. The characters are too light and blurry to transcribe accurately.

Bitr. dispensärläkare: Harald Belfrage,
" " Albin Landau,
Könspoliklinikläkare: Signe Norström-Lind,
" Erik Kaiser,
" Ragnar Edén,
" Nils Bergqvist,
Extra könspoliklinikläkare: Jussi Hirvonen,
Bakteriolog (Sjukhusdirektionens stat): Anders Wassén,
Distriktsläkare i 1:sta distriktet: Albert Rubenson,
" " 2:dra o. 3:dje " Claes Carlström,
" " 4:de " Carl Axel Wällgren,
" " 5:te o. 6:te " Axel Zachrisson,
" " 7:de " John Arfwedson,
" " 8:de " Ture Årén,
" " 9:de " Albin Landau,
" " 10:de " Nicolai Johannsen,
" " 11:te " Carl J. Hiort af Ornäs,
" " 12:te " Ivar Lagerberg,
" " 13:de " Fritz Stenström,
Extraläkare för distriktsvården: Gösta Ramstedt (1/1—1/9)
Torsten Brodén (2/9—31/12),
Läkare å barnsanatoriet Rävlanda: Håkan Larsén,
Sundhetskommisarie: Anders Nilsson,
Sekreterare o. ombudsman: Hans Friis.

Vid nämndens *allmänna avdelning* ha under kommissarién tjänstgjort nio ordinarie tillsyningsmän och en extra. Fem av dem ha förestått var sitt hälsovårdsdistrikt, och tre ha skött kontrollen av de epidemiska sjukdomarna samt utfört nödiga desinfektioner. En tillsyningsman har handlagt vissa allmänna ärenden samt fullgjort expeditionstjänst.

Den *kommunala yrkesinspektionen* har skötts av därtill särskilt förordnad tillsyningsman.

Vid *matvarukontrollen* ha under stadsveterinären tjänstgjort en förste tillsyningsman samt fem ordinarie och två extra tillsyningsmän. Av dessa ha fyra förestått var sitt inspektionsdistrikt, två ha tjänstgjort vid mjölkkontrollen och en har huvudsakligen skött expeditionen.

Den *hamnhygieniska avdelningen*, som därjämte svarat för desinfektions- och avlusningsanstalterna samt djurkarantänen, har tillgodosetts med en förste tillsyningsman samt nödig extra personal, som växlat efter arbetstillgången.

Vid *bostadsinspektionen* ha under sundhetsinspektören arbetat tre inspektriser jämte nödig extra personal.

Vid *dispensärcentralen* ha under dispensärläkaren tjänstgjort dels tvänne extra läkare, dels sju tuberkulossystrar för det allmänna arbetet och en för ben- och ledgångstuberkulos. En del arbetskraft har kunnat disponeras från dispensärcentralens observationsavdelning.

3. Bakteriologiska laboratoriet.

Laboratoriet har under året utfört följande bakteriologiska och serologiska undersökningar:

Wassermann-prov 17.448 st., difteriprov 2.707, agglutinationsprov (tyfoid, paratyfoid, Bang, Gärtner, dysenteri, tularemi) 1.443, komplementbindningsreaktion för Bangdiagnos 68, diverse undersökningar rör tyfoid, dysenteri och undulans 3.978, malariaprov 4, blododling för sepsisdiagnos 276, diverse undersökningar å tbc-baciller inkl. marsvinsprov (sputum, urin, var, punktat etc.) 2.419, sedimentundersökningar 2.487, bakteriologiska undersökningar av urin, var, punktat etc. 2 557, dito av födoämnen 26, vaccinerberedningar 355, BCG-vaccin (antal ampuller) 451, dito för peroralt bruk 21, Weberprov 14, blodräknings- och hämoglobinprov 44, sänkningsreaktioner 38, colititreringar av vatten 2.416, bakterieräkningar i vatten 4.854, kongoagar-prov ur vatten 356, Aschheim-Zondeks reaktioner 176, Ge-prov 84, pH-bestämningar av urin 203, kikhostundersökningar 11, sterilitetsprov m. m. 39, diverse reaktioner och prov 5. — Summa 42.480 undersökningar.

II. Hälsovården.

1. Allmän renhållning.

a) *Avträden, vattenklosetter, urinoirer.*

Under senaste femårsperioden ha pr 31/12 i staden befintliga avträden och vattenklosetter fördelat sig sålunda:

	1931	1932	1933	1934	1935
Torrklosetter, hämtade av renhållningsverket	14,357	13,722	13,480	13,106	12,527
därav våningskärl.....	1,257	1,016	976	857	792
» gårdskärl.....	13,100	12,706	12,504	12,249	11,735
Hämtningar i medeltal pr kärl och år	40,2	38,8	38,6	37,3	37,3
Vattenklosetter	36,167	39,308	41,040	45,441	50,824
Fastigheter, inom vilka (delvis) finnas torrklosetter	4,935	4,766	4,757	4,731	4,750
Fastigheter, inom vilka (delvis) finnas vattenklosetter	4,145	4,591	4,837	5,338	5,797
Fastigheter, där renhållningsverket hämtat latrin.....	3,498	3,410	3,342	3,328	3,241

Från hälsovårdsnämndens sida har anmärkning gjorts mot 568 avträden (uppsamlingskärl 18, urinavledningsbleck 189, cementplaner 28, renhållning 290, ventilation 2, andra brister 41).

Vidare har anmärkning måst framställas mot 281 urinoirer (cementplaner 11, invändig beklädnad 66, avlopp 13, renhållning 187, andra brister 4).

Å nämndens vägnar godkänner sundhetsinspektören nyanläggningar av vattenklosetter samt sådana torrklosetter, som uppställas lägre än markens yta.

b) *Gatu- och gårdsrenhållning.*

Fastighetsägarna renhålla gator av sten och motsvarande material.

Renhållningsverket svarar i huvudsak för renhållningen av torg, öppna platser och allmänna områden. Gatu- och vägförvaltningen renhåller makadambelagda gator, dock med undantag för gångbanorna, där fastighetsägarna sopa och bortforsla snö.

Beträffande gårdsrenhållningen och sophämtningen under senaste femårsperiod kunna följande siffror anföras:

	1931	1932	1933	1934	1935
Fastigheter m. kommunal hämtning	7,352	7,521	7,917	8,276	8,530
Fastigheter m. enskild hämtning	1,971	1,988	2,030	2,149	2,522
Fastigheter m. kommunal sophämtning	6,901	7,145	7,318	7,597	7,880
Gårdsbrunnar, som rensats av renhållningsverket	13,330	13,601	13,809	14,137	14,512
Antal rensningar pr brunn o. år	8,5	9,3	8,5	8,3	6,6

De sopor, som renhållningsverket uppsamlat, ha oskadliggjorts på följande sätt (siffrorna ange %):

	1931	1932	1933	1934	1935
använts för utfyllnader	59	56	53	54	77
försålt obearbetade	19	27	31	12	10
förbränts	22	17	16	34	13
	100	100	100	100	100

Mot gårdar har anmärkning framställts i 512 fall (betongbeläggning 25, stensättning 48, planering 3, avlopp 59, renhållning 304, andra brister 73).

I fråga om sopkärlen och deras omgivning ha gjorts 289 anmärkningar (uppställningsplaner 159, kärl 73, lock 20, otillräckligt antal 11, renhållning 6, andra brister 20).

c) *Avledning av spillvatten.*

Huvuddelen av stadens planlagda område äger nöjaktigt avloppssystem. Annorlunda är förhållandet i stadens yttre delar, dit kloaknätet endast delvis dragits ut och där särskilt de plana områdena besvärar av öppna diken med dåligt fall och tidvis rätt avsevärd stank. Till dessa

ogynnsamma förhållanden bär en diskontinuerlig bebyggelse stor skuld. Under året ha dock genom en fortgående utvidgning av kloaknätet åtskilliga diken kunnat befrias från enskilda spillvattensledningar och kvarvarande diken ha i stor utsträckning upprentsats.

Där nybyggen i stadens utkanter ej kunnat anknytas till stadens avlopp, ha spillvattensledningarna försetts med reningsbrunnar av något växlande konstruktion. Nyttan av dessa anordningar är mycket påtaglig. Givetvis få vattenklosetter ej kopplas till dessa provisoriska anläggningar. Under året ha 50 st. sådana reningsbrunnar nyanlagts och godkänts.

d) *Mölnaldalsån.*

Denna vattenled visar alltjämt en betydande förorening. Sedan Mölnaldals stad numera anlagt och tagit i bruk en reningsanläggning, (som dock ej förarbetar spillvattnet från samtliga stadsdelar) torde huvudföroreningen av ån härleda sig från de talrika industrier, som äro förlagda utefter dess lopp. Av dessa lämnar sannolikt Papyrus större slamtillskott än alla övriga fabriker tillsammans. Så var förhållandet redan 1908, då en ingående utredning skedde, och intet har vid en 1934 utförd mindre undersökning framkommit, som motsäger att detta förhållande ännu består. Några fabriker ha efterkommit en anmodan att förbättra sina reningsanläggningar, men man har ej anledning vänta sig någon större effekt härav, så länge Papyrus fibermassor översvämma åvattnet.

Efter en ingående utredning har staden beslutat anlägga ett pumpverk, som skall höja vattennivån i Fattighusån omedelbart ovanför slusen. Verket har varit i funktion någon tid, men effekten kan, av flera skäl, ännu ej definitivt bedömas. Allt talar dock för, att stadens kanalsystem kommer att på ett avgörande sätt avlastas från tidigare föroreningar. Någon förbättring av denna åtgärd kommer givetvis ej att vinnas för de stadsdelar, genom vilka Mölnaldalsån och dess fortsättning Gullbergsån flyta fram.

2. Diverse lokaler, upplag och anordningar, där renhållningen m. m. övervakas.

a) *Stall, ladugårdar, svinhus.*

Antal förefintliga lokaler:

	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Stall	318	296	265	257	234	224
Ladugårdar	196	193	188	180	173	171
Svinhus	134	127	121	109	106	102

Mot stall, ladugårdar och svinhus har under året måst framställas anmärkning i 98 fall (golv 21, avlopp 3, gödsel förvaring 48, renhållning 22, andra brister 4).

b) **Hus och utrymmen för mindre djur.**

Mot dessa har framställts anmärkning i 48 fall (renhållning 36, andra brister 12).

c) **Kompostering.**

Stadens egen kompostering fortgår utan anmärkning enligt Bradford-systemet.

Mot privat kompostering i stadens utkanter har måst framställas anmärkning i 60 fall.

d) **Upplag av lump, hudar och ben.**

Inom staden finnas 26 sådana upplag. Anmärkning har gjorts i 2 fall.

e) **Septic tanks för vattenklosetter.**

Den 31/12 voro 745 vattenklosetter anslutna till septic tanks, vilka sistnämnda voro fördelade på 32 fastigheter. Detta innebär, att sedan 1934 ytterligare 4 fastigheter direktkopplats till stadens avloppsnät.

Mot kvarstående tankar har måst framställas anmärkning i 10 fall.

f) **Rakstugor, frisérsalonger.**

Staden hyser 184 rakstugor och 219 damfrisérsalonger mot resp. 172 och 195 året förut. Mot lokaler och skötsel har måst framställas anmärkning i 132 fall (lokaler 51, luftväxling 3, renhållning 55, orena verktyg 16, andra brister 7).

g) **Hotell, pensionat och natthärbärgen.**

Under året ha 59 hotell, pensionat och härbärgen stått under regelbunden tillsyn. Mot lokaler och skötsel har anmärkning gjorts i 182 fall.

h) **Sopstörtningstrummor, takpiskbalkonger.**

I allt större utsträckning anordnas sopstörtningstrummor enligt arkitekt S. Wallanders modell. Ehuru i fråga om skötsel ej fullt anmärkningsfria få de i huvudsak anses fylla rimliga hygieniska krav. Flertalet anläggningar ha passerat hälsovårdsnämnden i och för godkännande.

För att befria gårdarna från mattpiskning har man börjat anordna takpiskbalkonger. Deras generella lämplighet kan ännu ej bedömas.

Utredning pågår rörande standardkrav å soptrummor, inbyggda sopkärlsrum och takpiskbalkonger.

3. Begravningsplatser.

Hälsovårdsnämnden har haft att yttra sig över förslag till utvidgning av Örgryte gamla kyrkogård, vilket tillstyrkts.

4. Bostäder. (D:r L. Bladini.)

1) *Slutbesiktning av ny- och ombyggnader.*

Sundhetsinspektören har på vanligt sätt enligt uppdrag deltagit i byggnadsnämndens slutbesiktningar av nya och ändrade bostadshus. Sådana inspektioner ha under året verkställts till ett antal av 211 (1934: 210) beträffande nya hus och 214 (1934: 150) i fråga om ombyggnader.

Enligt uppgift från stadsarkitektkontoret ha under året tillkommit 7.482 boningsrum och 3.482 kök. Motsvarande bostadslägenheter fördela sig sålunda: 7 st. kök utan rum, 309 st. ett rum utan kök, 17 st. 2 eller flera rum utan kök, 274 st. rum med kokvrå, 39 st. 2 eller flera rum med kokvrå, 1.531 lägenheter med ett rum, 1.136 med två, 511 med tre, 178 med fyra, 62 med fem och 57 med sex eller flera rum, allt med tillhörande kök.

På grund av mindervärdighet, gaturegleringar eller andra orsaker ha under året avgått 1.342 bostadsrum och 469 kök. Motsvarande bostadslägenheter ha utgjorts av 10 st. kök utan rum, 30 st. ett rum utan kök, 10 st. 2 eller flera rum utan kök, 3 st. rum med kokvrå, 195 lägenheter med ett rum, 94 med två, 41 med tre, 31 med fyra, 24 med fem och 74 med sex eller flera rum, allt med tillhörande kök.

2) *Besiktning av och utredning angående anmälda eller av bostadsinspektionen anträffade osunda bostäder.* (Se tab. 17.)

Under året tillkomna ärenden uppgå till 3.011 (1934: 1.966). I 53 av fallen har klagomålet efter utredning befunnits helt eller skäligen obefogat. I 140 fall har muntlig eller skriftlig utredning begärts och råd lämnats utan att annat ingripande från bostadsinspektionens sida ifrågakommit. Med frånräknande av dessa grupper återstå 2.818 fall. Av dessa har anmälan i 88 fall (3,1 %) ingått från fastighetsägaren, i 508 fall (18,0 %) från hyresgästen, i 102 fall (3,6 %) från annan intressent. I 2.120 fall (75,3 %) har bostadsinspektionen själv tagit initiativ till åtgärd.

Lägges till de 2.818 fallen de från föregående år kvarstående 104 fallen, erhålles summan av de ärenden, som under 1935 givit anledning till ingripande från bostadsinspektionens sida, alltså 2.922 fall. I fråga om dessa har missförhållandet kunnat avhjälpas i 2.513 fall (86 %), endast delvis avhjälpas i 21 fall (0,7 %). I 388 fall (13,3 %) ha tills vidare inga åtgärder kunnat genomföras. De utförda rättelserna ha i 2.488 fall åstadkommit genom husägarens och i 86 fall genom hyresgästens försorg.

Av alla under året behandlade ärenden, sammanlagt 3.115 st., ha 2.727 kunnat slutföras. I 274 fall har bristen måst registreras för framtida åtgärd. Till nästa år kvarstå 114 ärenden, som äro under arbete.

3) Registrering av sanitärt undermåliga bostäder.

Bostadsinspektionen ägnar sin största uppmärksamhet åt äldre fastigheter, enär lägenheterna i dessa av naturliga skäl ofta äro behäftade med större eller mindre sanitära olägenheter.

Orsak till ingripande från bostadsinspektionens sida utgör företrädesvis förekomsten av:

- a) Fukt, kyla, dålig dager, bristande ventilationsmöjlighet samt bul-
ler och rökbesvär. Flertalet av de uppräknade bristerna äro att
finna hos själva bostaden. I regel kunna de alla avhjälpas utom
i fråga om dålig dager.
- b) Överbefolkning och vanskötsel av bostaden, vilka kunna träffa en
i och för sig tillfredsställande bostad.

De med permanent, allvarlig brist behäftade bostäderna kunna in-
delas i:

I. Lägenheter, som med stöd av hälsovårdsstadgan kunna och snarast böra utrymmas (äro utdömbara). Vid årsskiftet 1935—36 voro 225 sådana lägenheter registrerade. (Se tab. nedan.)

Utdömbara lägenheter.

A.

		Distrikt:			
		I	II	III	S:a
1932	Kvar vid årsskiftet 1931—32	144	63	156	363
	nyttillkomna	7	4	1	12
	utrymda	40	15	43	98
1933	Kvar vid årsskiftet	111	52	114	277
	nyttillkomna	22	10	12	44
	utrymda	30	15	28	73
1934	Kvar vid årsskiftet	103	47	98	248
	nyttillkomna	39	16	7	62
	utrymda	30	17	53	100
1935	Kvar vid årsskiftet	112	46	52	210
	nyttillkomna	53	37	4	94
	utrymda	48	16	15	79
	Kvar vid årsskiftet 1935—36	117	67	41	225

B.

Vid årsskiftet 1935—36 kvarboende pr lägenhet:		I	II	III	S:a
a.	1—2 äldre personer	98	61	36	195
b.	familjer med vuxna barn	8	4	4	16
c.	familjer med barn under 15 år	11	2	1	14*)
					225

*) Familjeförsörjaren innehar bostaden såsom tjänstebostad (gårdskar, portvakt e. d.).

De senaste årens livliga byggnadsverksamhet har medfört en lättare tillgång på bostäder. Dock torde tillgången på äldre, billiga bostäder snarast vara knappare än förut, beroende på att just de gamla husen försvinna. Såsom av tabellen framgår, ha de utdömbara bostäderna utrympts i relativt raskt tempo. Antalet nyregistrerade sådana bostäder har hela tiden varit lägre än de utrymda. Undantag utgör 1935, varunder blott 79 utrympts, under det att 94 nyregistrerats. Detta beror på att bostadsinspektionen under året systematiskt inspekterat smålägenheterna i stadens äldsta delar, nämligen Nordstaden, Inom Vallgraven och Haga.

Cirka 1/3 av de utdömda lägenheterna har utgjorts av källarbostäder och resten har måst utdömas på grund av dålig dager eller svår bofällighet. Utrymningen har underlättats genom att en del hyresgäster enligt tidigare träffad överenskommelse med stadens fastighetskontor kunnat placeras i stadens egna lägenheter. Så har även skett vid svårare fall av överbefolkning i sammanlagt över ett 30-tal fall under 1935.

I fråga om alla utdömbara lägenheter sluter bostadsinspektionen skriftlig överenskommelse med fastighetsägaren, att ingen ny hyresgäst får inflytta i lägenheten. Hyresgästen erhåller samtidigt uppmaning att skaffa sig annan, bättre bostad. I vissa fall rekommenderas han att erhålla bostad i staden tillhörig fastighet enligt ovan.

II. Lägenheter, som registrerats för någon sanitär brist beträffande själva bostaden eller för överbefolkning. Den sanitära bristen (vanligen dålig dager) är dock ej så avsevärd, att orsak till utdömning kan anses föreligga. Vid årsskiftet 1935—36 uppgingo dessa till 1.771 st. (Däri ingå de nedan som "barnförbudna" betecknade lägenheterna.)

Beträffande dessa registrerade lägenheter uppställas vanligen vissa uthyrningsvillkor, vilka i regel bekräftas genom skriftlig överenskommelse. Åtgärder, som företrädesvis komma i fråga, äro:

a) Lägenheten får ej bebos av familj med barn under 15 år. Vid årsskiftet voro c:a 1.500 lägenheter "barnförbudna".

b) Lägenheten får endast uthyras till 1 à 2 vuxna personer. Gäller huvudsakligen enkelrum och mycket små enrumslägenheter, som i och för sig kunna vara ganska bra.

Bostadsinspektionen har enligt nu mer än 20-årig praxis på detta sätt indelat de registrerade lägenheterna i olika klasser och genom kontrollerad uthyrning sökt neutralisera de befintliga sanitära bristerna. De registrerade lägenheterna äro föremål för permanent övervakning liksom även de utrymda. Det händer nämligen att dessa, särskilt i de fall där fastigheten fått ny ägare, efter ett eller flera år ånyo uthyras som bostad.

Denna övervakning med 1 à 2 årliga besök i de registrerade bostäderna är mycket tidsödande, men absolut nödvändig, dels för kontrollen av att lämnade föreskrifter verkligen iakttagas, dels för att i arkivet angivna uppgifter ständigt skola hållas aktuella och korrekta.

4) *Fortlöpande besiktning av smålägenheter.*

Sedan stadsfullmäktige beviljat anslag för en bostadsinspektris å extra stat, som skulle tjänstgöra under de 6 månader av året, då dylik inspektion kan bedrivas, har den fortlöpande besiktningen betydligt kunnat utvidgas. Under 1935 har 3.408 lägenheter systematiskt besiktigats mot 1.529 under 1934 och 813 under 1933. Resultatet härav låter sig avläsas i att antalet under året behandlade ärenden stigit till 3.011 mot 1.966 under år 1934. Av dessa 3.011 ärenden hava 3/4 upptagits av bostadsinspektionen själv. Blott c:a 25 % ha anmälts av allmänheten. Det har visat sig att de sanitära olägenheter, som anträffas vid den fortlöpande besiktningen äro avsevärt svårare än de som anmälas av utomstående. Så gott som alla de till utdömning nyregistrerade ha sålunda anträffats under den fortlöpande besiktningen. Målet för den fortlöpande besiktningen är att söka åstadkomma en kartläggning i sanitärt avseende av den del av stadens bostadsbestånd, som utgöres av smålägenheter. Med den raskare takt, vari arbetet nu kan bedrivas, ter sig målet numera inom räckhåll.

Situationen å bostadsmarknaden är fortfarande ljus i den mån därmed menas, att antalet bostäder överstiger efterfrågan. På grund av rivningar och även på grund av hälsovårdsnämndens ingripande försvinner årligen ett stort antal mer eller mindre bofälliga smålägenheter (195 st. under 1935), men just dessa lägenheter betinga den billigaste hyran. Svårighet förefinnes därför alltid för de ekonomiskt svagaste att kunna förskaffa sig drägliga bostäder. Detta gäller framför allt åldringar och barnrika familjer. För de förra kan man hoppas, att stadens nya ersättningsbostäder med sammanlagt 79 lägenheter om rum och kök samt 107 lägenheter om rum med kokvrå, som beräknas bliva färdiga 1 oktober 1936, skola medföra större lätthet att utrymma de utdömbara bostäderna, enär hyrorna satts så lågt, att de kunna beräknas bliva överkomliga även för pensionärer och andra understödstagare. För de barnrika familjerna beräknas att vid samma tid, 1 oktober 1936, 330 lägenheter, därav 102 om 3 rum och kök samt 228 om 2 rum och kök, skola stå till förfogande. En god början torde därmed vara gjord till avhjälpan av det största bostadsproblemet, trångboddheten. Till nästa år planeras en kommunal bostadsutställning, som skall taga sikte på såväl denna som andra aktuella bostadsfrågor.

5. Vatten.

Den totala vattenleveransen till staden har uppgått till:

Filtrerat Götaälvs-vatten från Alelyckeverket	8.441 milj. m ³	=	56,3 %
Konstgjort grundvatten „ „ „	2.471 „ „	=	16,5 %
Filtrerat sjö-vatten från Delsjöverket	4.018 „ „	=	26,8 %
Vatten från Kallebäcks källa	0.057 „ „	=	0,4 %
	14.987 milj. m ³	=	100,0 %

Årsförbrukningen, fördelad på stadens invånare, ger följande *medelförbrukning* i liter pr individ och dygn:

	1931	1932	1933	1934	1935
för hushållsbehov, inkl. förluster ...	109,2	108,4	115,9	117,4	116,1
„ industriella behov	30,9	30,9	30,1	32,2	36,4
„ allmänna behov	4,4	4,5	4,8	5,4	5,8
„ verkets egna behov	0,9	0,9	1,4	1,3	1,3
	145,4	144,7	152,2	156,3	159,6

Råvattnet från Götaälv kloreras sedan många år enligt Ornsteins metod. Sedan några år tillkommer en efterklorering av renvattnet. I övrigt underkastas sagda vatten antingen snabb- eller långsamfiltrering. Över 92 % av sistnämnda vatten förfiltreras i snabbfilter. Delsjövattnet enbart långsamfiltreras. Den för sistnämnda vatten avsedda kloreringsanläggningen har ej behövt tagas i bruk. Kostnaden för kloreringen av till staden levererat vatten har uppgått till 0,043 öre pr m³, och klormängden pr samma vattenkvantitet har i medeltal varit 0,57 gram.

De svårigheter, som under senare år uppkommit genom älvvattnets starka koksalthalt, ävensom en dyaktig smak, ha som känt är framtvingat vissa motåtgärder. Den vid Ormo i Nordre älv utbyggda skärmanordningen har under året underkastats fortsatta prov. Den s. k. saltfronten har som regel befunnit sig nedanför vattenintaget vid Alelyckan. Någon saltsmak hos dricksvattnet har ej heller kunnat konstateras.

Vid de tillfällen, då saltfronten passerat förbi Alelyckans intag, har man, på sätt tidigare skett, av försiktighetsskäl tillsatt vattnet med s. k. aktivt kol. Detta har ifrågakommit under 25 dagar. Doseringen har uppgått till 1,5 gr/m³.

Den tidigare försöksanläggningen vid Alelyckan, som avser att studera lämpliga metoder för kemisk fällning och snabbfiltrering enligt olika metoder, har alltjämt fungerat och delvis utvidgats. Man har under året nått vissa värdefulla resultat, som redan omsatts i större drift.

Som hittills står vattnet under regelbunden kontroll av bakteriologiska laboratoriet. Proven ha som medelvärden gett följande resultat:

Genomsnittliga antalet bakteriekolonier pr cm³ i gelatinakultur vid 20° C. efter 48 timmar:

	1931	1932	1933	1934	1935
<i>Alelyckan:</i>					
i råvattnet	351	423	526	1.903	1.486
i klorerat råvatten	18	18	25	132	169
i snabbfiltrerat älvvatten	12	13	47	580	88
i långsamfiltrerat älvvatten ..	6	5	24	23	21
i konstgjort grundvatten	2	3	4	7	8
i renvatten till staden	7	5	7	4	4
<i>Delsjön:</i>					
i råvattnet	38	24	51	352	97
i renvatten till staden	4	4	30	34	26

Colititern i råvatten och renvatten.

Siffrorna under respektive colititer betyda antalet vattenprov, som givit positivt resultat med i översta kolumnen angiven vattenmängd i cm³. De vattenmängder, som användas vid coliundersökningen äro följande: 200; 100; 50; 20; 10; 5; 2; 1; 0,5; 0,1; 0,05; 0,01; 0,005; 0,001 cc. Colititern blir, om minsta coli-förande vattenkvantitet är t. ex. 2 cc: $1 < c \leq 2$.

	0,01	0,05	0,1	0,5	1	2	5	10	20	50	100	200	200 < c
	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c
	∥	∥	∥	∥	∥	∥	∥	∥	∥	∥	∥	∥	∥
	0,05	0,1	0,5	1	2	5	10	20	50	100	200	< c	
<i>Alelyckan:</i>													
i råvattnet vid Lerjeholm.....	5	15	87	35	6	2	—	—	—	—	—	—	—
i råvattnet vid Alelyckan.....	5	37	72	28	7	—	—	—	—	—	—	—	—
i klorerat råvatten	—	—	3	4	5	5	11	13	35	32	24	18	—
i snabbfiltrerat älvvatten	—	—	—	1	2	3	10	6	17	37	43	31	—
i långsamfiltrerat älvvatten ...	—	—	—	—	—	—	—	5	12	50	102	387	—
i renvatten till staden	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	16	132	—
<i>Delsjön:</i>													
i råvattnet	—	—	—	1	5	7	3	7	19	21	20	64	—
i renvatten till staden	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	16	135	—

6. Näringsmedel. Kemiska kontrollanalyser.

a) *Matvarukontrollen.* (Stadsveterinär R. Ahlström.)

I de lokaler, där livsmedel saluföras eller för försäljning bearbetas och förvaras, ha gjorts inalles 70,332 inspektioner. Därvid ha 2,078 kg. födoämnen beslagtogs som otjänliga till människoföda (tab. 2).

I enlighet med kungl. förordningen av den 30 september 1921 angående kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett ha 1,649 partier med en sammanlagd vikt av 3,653,062 kg. undersökts. Härav beslagtogs som otjänliga till människoföda 19 kg., varjämte 5,637 kg. reexporterades. Tabell 3 utvisar mängderna av olika varuslag, fördelade på exportländerna.

Liksom förut ha samtliga till offentlig auktion inom staden anmälda livsmedel före försäljningen underkastats besiktning. Vid dessa besiktningar, vilka omfattat 20 partier med en sammanlagd vikt av 122,855 kg., kasserades 3 partier, vägende 436 kg. Fem partier med en vikt av 92,249 kg. godkändes till försäljning under villkor, att varans mindervärdiga beskaftenhet deklarerades före försäljningen.

Enligt besiktningsloggarna i matvarulokalerna ha vid tillsyningsmännens inspektioner gjorts inalles 1,259 anmärkningar, därav i 330 fall för bristande ordning och snygghet, i 797 fall för försummat underhåll av lokalen och i 132 fall för bristfällig ventilation.

Antalet matvarulokaler, vilka enligt gällande föreskrifter varit föremål för matvarukontrollens övervakning, utgjorde vid årsskiftet 3,708, därav 369 tillverkningslokaler nämligen: 184 bakerier, 27 sockerbakerier, 90 charkuteriverkstäder, 6 mejerier, 37 konfektyr-, choklad- och glacefabriker, 13 vatten- och saftfabriker, 6 bryggerier, 5 konserverfabriker och 1 margarinfabrik.

Konsumtionen av oskummad mjölk var, enligt uppgift från mejerierna inclusive beräknade leveranser direkt från producent till konsument, cirka 0,50 liter pr innevånare och dag.

Mjölkkontrollen har fortgått efter samma plan som föregående år. Uttagningen av mjölkproven har ägt rum dels i mejerierna inom staden, dels i mjölkbutiker. Provtagningen i mejerierna har utförts på mjölk från samtliga leverantörer, innan mjölken undergått någon som helst mejeribehandling.

Särskild kontrollant har i mejerierna övervakat där pågående pastörisering av mjölken. Övervakningen har gällt 6 mejerier och kontrollanten har där gjort 220 inspektioner. I flera fall konstaterades, att temperaturen i pastörerna hölls för låg.

På mjölklaboratoriet ha under året undersökts 10,691 prov oskummad mjölk. Medelfetthalten var 3,38 % (föregående år 3,33 %).

Av de 6,481 prov, som uttagits från producenternas leveranser före mjölkens mejeribehandling, ha 146 prov (2,28 %) haft en surhetsgrad av minst 7,6, sålunda utvisande, att mjölken ej varit tillräckligt hållbar, 1,130 prov (17,44 %) ha avfärgat metylenblått (reduktasprovet) inom 3 timmar, vilket angett, att mjölken innehållit bakterier i för god vara otillåten mängd. Påvisbar smutshalt har förekommit i 141 prov (2,02 %). Motsvarande procentsiffror för mjölk, som försålts från mejerierna efter genomgången behandling, voro: 0,16, 0,84 och 0,09.

Av grädde ha sammanlagt 1,106 prov undersökts på fetthalt. Medelfetthalten i kaffebrädde var 18,52 % och i vispgrädde 50,45 %. I övrigt framgår resultaten av mjölk- och gräddundersökningarna av tab. 5.

Vid årets slut voro följande egendomar av hälsovårdsnämnden godkända för försäljning av kontrollerad mjölk: Gullbringa Säteri, Kilanda Säteri, Malevik och Tjolöholm. Medelfetthalten för den kontrollerade mjölken var 3,45 %.

För förseelse mot gällande matvarustadga ha utgått 969 skrivelser, innehållande anmärkningar och varningar, samt avgivits 12 rapporter för anmälan till åtal.

b) *Stadskemistens laboratorium.* (D:r K. Almström.)

Under året ha 1.404 undersökningsuppdrag inkommit till laboratoriet.

Närings- och njutningsmedel: 1) mjölk och grädde	195	prov
2) övriga	170	„
Vatten	477	„
Kemikalier och kemiskt-tekn. produkter (inkl. hyttprodukter)	203	„
Trämassa (antalet provade balar var 1.720)	117	„

Fettartade substanser (inkl. maskin- och lysoljor, eteriska oljor, fernissor o. d.)	54	prov
Malmer, bergarter, bränsle o. d.	96	„
Fodermedel	5	„
Gödselmedel	19	„
Arsenikprov	15	„
Diverse	53	„

S:a 1.404 prov

För matvarukontrollens och importkontrollens räkning ha följande prov undersökts: böcklingfärs 1 prov, fläskspad 1, grädde 1, förorening 2, ister 1, korv 10, konserv 3, köttspad 1, mjölk 10, skinka 1, smör 1, tenn 1, tran 1, wienerbröd 1, ärter 1 prov.

Om dessa prov meddelas följande närmare uppgifter:

Ett prov av böcklingfärs hade smak av förskämning och reagerade starkt surt. Ett prov av fläskspad innehöll avsevärd mängd nitrit. Ett prov av grädde (steriliserad) innehöll 13,3 % fett. Ett prov av förorening i saltade tarmar utgjordes av nälvsparasiter (nematoder). Ett prov av förorening i choklad, som serverats, utgjordes av stärkelseklistor. Ett prov av ister var utan främmande inblandning eller förskämning. Ett prov av "Geisha Brand Crab" i konservdosa var fritt från förbjudna tillsatser. Ett prov av rökt lax i olja i konservdosa innehöll förbjuden tillsats av tjärfärg. Ett prov av "Lax-Pastej" i konservdosa var fritt från konstgjord färgning och från främmande lukt och smak. Av 10 prov av korv innehöll 2 prov mer än 50 % vattentillsats och 3 prov mer än 7 % mjöltillsats till icke vattenblandad korvmassa. Ett prov innehöll en sannolik tillsats av 15,0 % mjöl och 63,6 % vatten till icke vattenblandad korvmassa. Av 10 mjölkprov innehöll 3 mindre än 3 % fett och 3 såväl mindre än 3 % fett som även 18—20 % vattentillsats. Ett prov av skinka var fritt från nitrit. Ett prov av smör var fritt från stärkelse och potatismjöl. Ett prov av tenn innehöll 0,19 % bly. Ett prov av valtran (härdad) var fritt från främmande inblandning och förskämning. Ett prov av wienerbröd innehöll blåfärgning från spån av anilinpenna. En säck med blått märke avgav ej färg vid behandling med vatten. Ett prov av kokta ärter i förpackning av impregnerat papper var fritt från förorening och lukt från emballaget.

Förutom för matvarukontrollen och importkontrollen ha för allmänna verk och inrättningar i Göteborg följande prov undersökts:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset: preparat 1, destillerat vatten 2 prov. Barnsanatoriet, Rävlanda: vatten 5, mjölk 3 prov. Carlanderska Sjukhemmet: urinsten 2 prov. Göteborgs Drätselkammare: linolja 1, vatten 1 prov. Göteborgs Elektricitetsverk: utslag 1, elektrolyt 3 prov. Göteborgs Fattigvård: paraffin 2, vaselin 2, mjölk 4 prov. Göteborgs Gasverk: gasreningsmassa 2 prov. Göteborgs Gatu- och Vägförvaltning: olja 1 prov. Göteborgs Hamnstyrelse: vatten 1, mönja 5, wellpapp 2, majs-mjöl 1 prov. Göteborgs Museum: beläggning 1, legering 1 prov. Göteborgs Polisverk: tomteblöss 1, kosmetiska medel 2, medicin 1, cyankalium

1 prov. Göteborgs Renhållningsverk: vatten 40, sopor 12 prov. Göteborgs Spårvägar: olja 5 prov. Göteborgs Vattenledningsverk: vatten 263, fluorescin 1, silverniträt 1 prov. Myrornas barnhem: vatten 1 prov. Renströmska Badanstalten: vatten 27 prov. Rävlanda Barnsanatorium: mjölk 3 prov. S:t Jörgens Sjukhus: mjölk 1, grädde 3, korv 1 prov. Uppfostriansanstalten å Stretered för sinnesslöa barn: vatten 1 prov.

7. Fabriker och näringar.

Under året ha 1,591 arbetsställen inspekterats med 2,593 besök. Av sagda arbetsställen voro 251 att hänföra till hantverk, 998 till handel, 14 till byggnadsverksamhet och 328 till andra former av arbete.

Samtliga under kommunal tillsyn stående arbetsplatser i staden utgjorde vid årets utgång 3,733 med en total arbetsstyrka av 8,462 personer, därav 665 manliga och 670 kvinnliga minderåriga.

Med stöd av arbetarskyddslagen ha råd och anvisningar lämnats i 39 fall till förekommande av olycksfall (§ 4) och i 60 fall till förekommande av ohälsa (§ 5).

I fråga om arbetstidens förläggning och längd har, beträffande minderåriga enligt arbetarskyddslagen, i 16 fall samt, enligt lag om arbetstidens begränsning m. m., i 75 fall gjorts vederbörlig anmärkning. I fråga om förseelse mot butikstängningslagen ha förekommit 5 anmärkningar. I 7 fall har man måst beivra minderårigas användning före lagstadgad ålder och deras intygsböcker ha föranlett 279 anmärkningar.

8. Anordningar till smittosamma och parasitära sjukdomars förebyggande.

a) Epidemisjukhuset.

Å epidemisjukhuset ha under åren 1930—35 vårdats följande antal sjukdomsfall:

	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Tyfoid och paratyfoid	39	28	28	25	12	26
Skarlakansfeber	265	232	603	603	558	235
Difteri	398	474	263	326	182	132
Croup (utan difteri)	14	11	2	6	15	11
Angina	172	183	143	135	248	159
Epidemisk hjärnfeber	8	5	5	5	6	5
Sömnsjuka	10	6	6	3	—	3
Barnförslamning	8	11	39	8	228	15
Dysenteri	2	3	1	217	52	3
Undulantfeber	—	—	2	3	—	—
Influensa	30	131	76	257	39	166
Annan sjukdom	225	173	297	235	253	522
	1,182	1,339	1,475	1,823	1,593	1,277

Härtill komma under åren 1930—35 resp. 152, 168, 90, 46, 27 och 53 fall av provisoriskt vårdade lungtuberkuloser.

I övrigt hänvisas till mer detaljerad redogörelse i denna berättelse.

b) *Anmälda smittosamma sjukdomar.*

Antalet enligt epidemilagen inkl. dess tillägg rapporterade smittofall har utgjort 336 mot 879 året förut. Övriga uppgifter återfinnas under kap. III: Sjuklighet.

I epidemilagen angivna sjukdomsfall ha som regel inlagts å epidemisjukhuset. Undantag ha huvudsakligen gällt fall av skarlakansfeber, som upptäckts långt fram i fjällningsstadiet och där situationen ansetts medge annan form av isolering.

Enligt gängse principer ha smittade familjer och hem underkastats noggrann undersökning och utredning och i de senare ha verkställts till omfattningen tämligen modifierade desinfektioner. Friska minderåriga sy-skon ha avhållits från skolgång inkubationstidens längd och andra friska personer ur omgivningen ha i viss utsträckning underkastats nödiga restriktioner.

c) *Särskilda åtgärder mot smittosamma sjukdomars införande i riket. Hamnhygien.*

De av hälsovårdsnämnden enligt karantänslagen av den 4 maj 1934 förordnade besiktningsmännen ha verkställt dels föreskrivna besiktningar av fartyg, som anlänt från av Kommerskollegium smittoförklarade hamnar, dels de fartygsbesiktningar i övrigt, som påkallats av hänsyn till smittosamma sjukdomars förebyggande. Dessutom ha de, jämlikt kungörelse av den 4 maj 1934 angående rättutrotning ombord å fartyg, övervakat rättförekomsten samt låtit vidtaga nödiga åtgärder till rättstammarnas decimering.

För att tillgodose den allmänna skeppshygienen har den hamnhygieniska avdelningen verkställt 690 besiktningar ombord å fartyg inom hamnområdet.

d) *Tuberkulosen.*

För vård av lungtuberkulos har staden haft tillgång till 519 sängplatser, d. v. s. 2,03 pr 1.000 invånare, med följande fördelning:

Renströmska sjukhuset	258
Sjukavdelningen å Gibraltar	82
Dispensärcentralens observationsavdelning	29
Vårdavdelningen å Epidemisjukhuset (provisoriska platser)	14
Barnsanatoriet Rävlanda	136

S:a 519 platser

All stadens dispensärvård är sammanförd till den s. k. Dispensärcentralen med lokaler för undersökningar, laborationer, röntgen, sjukbehand-

ling, arkiv och förråd. Under Centralen sorterar även nyssnämnda observationsavdelning med 29 sängar.

Tuberkulosbyråns verksamhet. (D:r Hj. Anderson.)

Årets nya lungtuberkulosmaterial har utgjorts av 186 män, 194 kvinnor och 14 barn, sammanlagt 394 personer. Tuberkulos i annat organ än lungorna har nyanträffats hos 50 män, 81 kvinnor och 233 barn, sammanlagt alltså 364.

I 3.307 tuberkulösa eller av tuberkulos hotade hem ha tuberkulossyst-rarna avlagt 9.699 besök. Någon form av understöd har lämnats åt 1.324 familjer. Byrån har utfärdat 1.025 remissor till sjukhus och vårdanstalter för tuberkulösa. Till barnhem och permanenta kolonier ha 208 barn sänts. Någon form av sommarvistelse på landet har bekostats eller för-medlats för 670 klena barn ur tuberkulösa familjer. Sammanlagt 155 tuberkulösa barn ha beretts lantvistelse inom för dem avsedda kolonier.

Å Sommarsanatoriet Sandarne ha vårdats 174 patienter i sammanlagt 11.071 dagar, eller i genomsnitt 63 dagar vardera. Sanatoriet hölls öp-pet under tiden 5/6—11/9.

Å byrån ha undersökts 5.630 personer vid 6.259 undersökningar. Sänk-ningsreaktion har utförts å 6.370 blodprov. Röntgenfotografering har gjorts 2.308 gånger, vilket innebär en fortsatt väsentlig stegring, i jäm-förelse med föregående år. Röntgengenomlysning har på grund av lo-kalförhållanden ej ännu kunnat bli ordinär undersökningsmetod och har endast ägt rum i drygt ett 1000-tal fall. Av 1.426 tuberkulinundersökta barn ha 262 visat sig positiva. Antalet undersökta är lägre än före-gående år, väsentligen beroende på att småbarnsskolorna själva ombesörjt tuberkulinprövningen av nyintagna barn, vilken förut skett genom byrån. Den vidare undersökningen av tuberkulinpositiva barn från såväl små-barnsskolorna som från folkskolornas första klass, där skolsköterskorna göra proven, äger rum å byrån. — Av å byrån undersökta 627 upphost-ningsprov visade 172 prov tbc-baciller.

Byrån har liksom förut erhållit en högt värderad hjälp från Sahlgren-ska sjukhuset och Barnsjukhuset, där 959 undersökningar gjorts å perso-ner med tuberkulos i andra organ än lungorna.

Intrakutana calmettevaccinationer ha utförts till ett antal av 154. De i samband därmed gjorda undersökningarna äro ej medräknade i ovan-stående siffror.

Förutom de vanliga familjeundersökningarne ha, liksom föregående år, utvidgade miljöundersökningar skett i ett antal fall. Skolklasser, där tu-berkulosfall inträffa, undersökas sedan gammalt i sin helhet, och skol-smitta har upprepade gånger konstaterats. De sista par åren ha därjämte i ett flertal fall arbetsstyrkorna i fabriker och företag av samma anledning undersökts. Några säkra bevis för att smittoöverföring skett å arbetsplat-sen ha dock i allmänhet ej erhållits. Effektiviteten av dessa undersök-ningar har tyvärr i flera fall väsentligt förringats därigenom att ej *alla* i resp. företag anställda kunnat förmås att låta undersöka sig. Trots

detta ha undersökningarna ej varit värdelösa, enär flera fall av begynnande tuberkulos uppdragats och bringats vård. Under åren 1934 och 1935 ha tillsammans 625 personer i dylika grupper blivit undersökta (Röntgengenomlysning, blodsänka, i regel även auskultation, och i misstänkta fall röntgenfotografering. Skolklasser ej medräknade.) Av dessa ha 6 personer visat sig behäftade med aktiv, vårdkrävande tuberkulos.

Liksom nästföregående år har under en del av året en extra (tredje) läkarekraft varit anställd.

Sedan början av år 1930 har byrån under månaderna oktober—maj meddelat ljusbehandling (kvicksilverkvartslampa) åt klena tbc-infekterade personer, mest barn. I genomsnitt ha under vart och ett av de föregående åren drygt 800 personer erhållit över 20,000 ljusbad. För 1935 voro dessa siffror resp. 893 och 24.850.

Byråns årliga nytillkomna lungtuberkulosmaterial sedan dess start, ävensom motsvarande absoluta och relativa dödstal i lungshot framgå av följande sammanställning.

År	Män	Kvinnor	Barn	Summa	Abs. dödstal	Per tiotusen
1911—15	126	194	53	373	370	20,9
1916—20	182	202	62	446	369	18,3
1921—25	158	222	83	463	312	13,9
1926—30	172	226	36	434	275	11,7
1931	203	251	23	477	310	12,7
1932	194	251	12	457	232	9,3
1933	175	238	19	432	250	9,9
1934	175	219	17	411	247	9,8
1935	186	194	14	394	231	9,0

Som synes en fortsatt nedgång av såväl morbiditet som mortalitet.

Vårdplatsernas antal har varit tillräckligt och någon väntetid har ej behövt förekomma.

e) *Smittosamma könssjukdomar.*

Under året har följande antal personer, tillhörande Göteborgs stad och oavsett om de smittats där eller annorstädes, anmälts för venerisk sjukdom:

Syphilis congenita	0
» acquisita primaria	20
» » secundaria	13
Gonorrhæa	1,091
Ulcus molle	22
	1,146

Sedan 1919, då den s. k. lex veneris trädde i kraft, ha följande anmälningar av i staden boende könssjuka personer ingivits:

År	Antal fall	Fall pr 10,000 inv.	År	Antal fall	Fall pr 10,000 inv.
1919.....	3,230	161	1928.....	1,365	57
1920.....	2,250	111	1929.....	1,587	66
1921.....	1,794	87	1930.....	1,549	63
1922.....	1,362	60	1931.....	1,231	50
1923.....	1,378	60	1932.....	1,130	45
1924.....	1,155	50	1933.....	1,039	41
1925.....	1,196	52	1934.....	1,015	40
1926.....	1,502	65	1935.....	1,146	45
1927.....	1,367	59			

År 1935 medförde en relativ uppgång av 11,2 % vid jämförelse med året förut. Sedan lex veneris trädde i kraft, har dock en relativ nedgång inträffat, motsvarande c:a 72 %.

Den veneriska smittan har, i procent räknat, förvärvat å följande orter:

	Göteborg	Annan svensk ort	Utlandet	Obekant plats	
Syphilis.....	39,4	48,5	6,0	6,1	= 100 %
Gonorrhæa	81,9	10,1	7,6	0,4	= 100 %
Ulcus molle	59,1	40,9	—	—	= 100 %

De smittade ha representerat följande åldrar:

Ålder	1-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-40	41-60	över 60	
%	0,3	0,4	8,2	28,1	29,0	25,0	8,6	0,4	= 100 %

Under åren 1932—35 ha resp. 135, 174, 233 och 240 personer anmälts som smittokällor. Dessa fall, redovisade i %, ha handlagts sålunda:

	1932	1933	1934	1935
Tvingats inleda behandling	55,6 %	78,2 %	74,3 %	72,9 %
Styrkt smittofrihet	11,1	9,8	9,0	10,8
Ej anträffats.....	21,5	8,0	6,4	10,0
Till annan övervakn. läkare.....	11,9	4,0	10,3	6,3
	100,0	100,0	100,0	100,0

Anmälan om ohörsamhet mot behandlande läkare eller om avbrott i inledd behandling har under åren 1932—35 gjorts i resp. 102, 91, 53 och 72 fall. Med de tredskande har förfarits sålunda:

	1932	1933	1934	1935
Tvingats återtaga behandling	65,7 %	59,3 %	60,4 %	52,8 %
Styrkt smittofrihet	5,9	1,1	—	4,2
Ej anträffats.....	11,7	19,8	18,9	31,9
Till annan övervakn. läkare.....	16,7	19,8	20,7	11,1
	100,0	100,0	100,0	100,0

Två polikliniker för kostnadsfri behandling av smittosamma könssjukdomar ha haft daglig mottagning för män och kvinnor.

Nedanstående översikt visar poliklinikernas verksamhet:

	Män		Kvinnor	
	Sociala huset	Holtermanska sjukhuset	Sociala huset	Holtermanska sjukhuset
A) <i>Fall av könssjukdom i smittosamt skede:</i>	609	852	418	334
Därav nya 1935.....	402	667	169	202
Antal poliklinikbesök	10,277	10,086	8,167	4,450
Besök pr mottagning	34	33	27	15
B) <i>Fall av könssjukdom i ej smittosamt skede, hudsjukdom m. m.:</i>	498	1,112	214	819
Därav nya 1935.....	391	1,015	181	765
Antal poliklinikbesök	1,428	3,756	1,660	2,295
Besök pr mottagning	5	12	5	7

f) *Skyddskoppymningen.*

Under maj och juni hölls 3 offentliga vaccinationer. Vid dessa yppningsmöten vaccinerades 2.078 personer. På annat håll ha utförts 180 rapporterade yppningar.

Sammanlagt 463 revaccinationer ha anmälts till förste stadsläkaren.

g) *Desinfektion. Auktionsgods.*

Av nedanstående anledningar har angivna antal desinfektioner utförts av nämndens personal:

Akuta smittor	486
Tuberkulos	376
Misstänkt pantlåne- och auktionsgods.....	54
Andra orsaker	24
	940

Antal desinfekterade lokaler:

Rum.....	942
Kök	105
	1,047

Ugnsdesinfektion har utförts å 10 partier gång- och sängkläder och 28 personer, inkl. deras kläder, ha behandlats för ohyra.

h) *Åtgärder mot ohyra.*

Kampen mot ohyran har fortgått efter ungefär samma linjer som förut. Kravet på lufsfria bostäder och bohag synes ha vuxit. Enligt bestämmelse i nya byggnadsordningen kräver numera byggnadsnämnden avlysning eller intyg om lufsfrihet, innan rivningstillstånd av gammal fastighet beviljas.

Inom staden verksamma cyanrökare ha rapporterat följande antal cyanrökningar:

	1931	1932	1933	1934	1935
Boningsrum, kök	4,971	5,213	4,133	4,083	6,020
Hallar, badrum	294	1,564	839	796	1,179
Fabriker, magasin	69	14	10	14	31
Smärre fartygsutrymmen	1,719	1,322	1,536	1,451	1,690
Större fartygsutrymmen (råttor) ...	116	138	120	208	98
Diverse utrymmen.....	7	52	69	70	17
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	7,176	8,303	6,707	6,622	9,035

Uti i staden befintliga, av hälsovårdsnämnden godkända cyankammare ha utförts 287 rökningar, därav 103 inom nämndens egen cyanrökningsanstalt. Härtill komma 50 rökningar, som utförts i provisoriskt ordnade cyankammare, samt ett antal rökningar, som fattigvården för sina understödstagare utfört i egen cyankammare.

Inom staden ha arbetat 15 av medicinalstyrelsen godkända cyanrökare. Vid sidan av dem ha dessutom arbetat ej så få personer, som till utrotande av ohyra begagnat dels olika svavelpreparat, dels de sprutvätskor, som numera finnas i marknaden. Det ser ut som om dessa senare medel ägde endast ett relativt värde i kampen mot ohyra.

Hälsovårdsnämnden har under året avgivit ett betänkande, som vill tillråda och anvisa större planmässighet i kampen mot ohyran.

Betänkandet går ut ifrån, att ohyran vunnit sådan spridning, att man svårligen kan vänta resultat utan ett energiskt ingripande. Vid valet mellan olika tänkbara vägar avvisar man tanken på en generalinventering av ohyrans utbredning inom staden liksom också genomförbarheten av en på allmän bekostnad utförd generalbehandling av hela det nedlusade bostadsbeståndet.

Man fastslår vidare det viktiga förhållandet, att den farligaste ohyrespridningen sker ej inom ett och samma hus utan från fastighet till fastighet. Det kritiska ögonblicket inträder vid lägenhetsbyte, vare sig en nedlusad familj flyttar in i en ren lägenhet eller en ren familj nödgas taga en nedlusad lägenhet i bruk.

Då gällande lagstiftning medger lägenhetsbyten utan ohyreskontroll, tänker sig hälsovårdsnämnden möjligheten av att upparbeta en frivillig kontroll. En dylik förutsätter, att i varje hyresavtal intages en ömsesidig deklaration angående ohyran. En deklaration kräver i sin tur en operativ undersökning, som lämpligen bör utföras av en under hälsovårdsnämnden sorterande kontrollbyrå. Det skulle helt säkert snart ingä i all-

männa medvetandet, att hyresavtal måste bygga på ömsesidig lufrihet. Kan ej ren attest framläggas, nödgas man tillgripa avlusning och på så sätt rulla parterna själva upp hela problemet.

I vad det gäller bostäder, bör själva avlusandet överlämnas åt det privata initiativet. Däremot bör kommunen äga en eller flera cyanammare, där persedlar och bohag kunna avlusas till självkostnadspris. Hälsovårdsnämnden anser den nuvarande cyanammaren bära utvidgas och rationaliseras.

En svårighet vid all cyanrökning av bostäder är, att en eller flera familjer måste flyttas bort under några dygn. Efter utredning avvisar man f. n. tanken på att för dem ordna något logihotell.

Slutligen diskuteras det eventuella behovet av byggnadstekniska åtgärder, upplysningsverksamhet, lokal lagstiftning, ohyreförsäkring, kontroll av auktions- och pantlånegods, möbelköp på avbetalning, transportmedel m. m.

Kontrollförfarandet anses bära sina egna kostnader, dock med undantag för den ej så ringa hjälp, som måste lämnas medellösa och mindre bemedlade familjer i kampen mot ohyran.

Ärendet har ännu ej varit föremål för stadsfullmäktiges prövning.

i) *Åtgärder mot råttor.*

Till nedbringande av råttstammarna ombord å fartyg ha 98 större utrymmen, huvudsakligast lastrum, cyanrökats. Efter vederbörlig deratisation ha internationella råttfrihetscertifikat utfärdats för 24 fartyg.

Samtliga fartyg, som ankommit från pestsmittade eller för råttpest misstänkta utländska hamnar, ha stått under fortlöpande kontroll och internationellt överenskomna åtgärder ha vidtagits. När så påkrävts och efter föregående undersökning ha fördragsenliga deratisation exemption certificates utfärdats.

Hamnområdet har som vanligt underkastats åtgärder till nedbringande av råttförekomsten.

Inom den egentliga staden har råttkriget bedrivits i samband med hälsovårdsnämndens distriktsarbete. Trots den värdefulla hjälp man i kampen mot råttorna fått i kommunaliseringen av sopkärnen, vill det synas som om råttstammarna inom vissa stadsdelar vore stadda i någon tillväxt. Eventuellt kan det bli nödvändigt att mer systematiskt engagera fastighetsägarna i råttkriget.

9. Barnavårdsverksamheten.

Barnavårdsnämndens allmänna verksamhet framgår av nedanstående tablå:

År	Totala antalet barn	skydds- uppfostran	För dessa har verksamheten avsett			
			samhällsvård	åtgärder enl. 23 § i b. v. lagen	insp. av fosterbarn	barnavårds- mannaskap
1926	7,815	274	1,827	133	596	4,688
1930	8,535	322	2,072	102	895	5,144
1931	8,828	348	2,103	177	883	5,317
1932	8,955	375	2,176	204	801	5,399
1933	8,758	388	2,173	194	729	5,274
1934	8,422	398	2,172	170	707	4,975
1935	8,396	399	2,152	232	705	4,906

Barnavårdsmanna-institutionen har visat följande utveckling:

	Antal barnavårdsmän		Antal barnavårdsmannaskap omhändertavda av		
	Avlönade	Oavlönade	Avlönade	Oavlönade	Summa
			barnavårdsmän	barnavårdsmän	
1918	12	52	961	101	1,062
1920	21	61	2,319	125	2,444
1925	35	45	3,897	93	3,990
1930	39	28	4,561	78	4,639
1933	39	18	4,392	61	4,453
1934	29	20	4,295	85	4,380
1935	27	21	4,333	82	4,415

Vården av fosterbarn har haft följande omfattning:

	Födelseår	Vårdade uti			S:a
		fosterhem	barnhem	annan anstalt	
Barn i äktenskap	1920—28	81	1	—	82
» » »	1929—34	51	16	1	68
» » »	1935	14	3	—	17
Barn utom äktenskap	1920—28	259	2	1	262
» » »	1929—34	208	12	2	222
» » »	1935	31	12	—	43

För sluten vård har man förfogat över följande vårdanstalter:

	Kommunala		Ej kommunala	
	antal	vårdplatser	antal	vårdplatser
Barnhem för stadigvarande vård	—	—	7	198
Upptagningshem	5	276	—	—
Skyddshem	—	—	—	—
Andra anstalter	—	—	17	398

Inom staden arbeta 10 barnavårdscentraler (barnavårdsnämnden driver 1, barnsjukhuset 1 och föreningen Mjölkdroppen 8 st.). Deras samlade verksamhet och vissa resultat framgå av följande tabell:

	1932	1933	1934	1935
Antal inskrivna barn	2.022	2.195	2.373	2.777
Antal dödsfall bland barnen	18	10	6	7
Samtliga vårdade i % av födda barn resp. år	65,3	73,3	79,3	89,4
Stadens spädbarnsdödlighet i %	4,1	3,8	3,4	2,9

III. Sjuklighet och sjukvård.

1. Sjukligheten i staden.

Då gängse sjukdomar ej äro underkastade anmälningsplikt, kan den samlade sjukligheten i staden ej statistiskt belysas. Någon ledning har man dock dels av distriktsläkarnas veckorapporter, dels av de obligatoriskt anmälda smittosjukdomarna.

År	Distr. läk:a anmält pr 1,000 inv.	Smittor pr 1,000 inv.	År	Distr. läk:a anmält pr 1,000 inv.	Smittor pr 1,000 inv.
1925	64	3,1	1931	57	2,6
1926	44	2,6	1932	54	3,2
1927	62	2,7	1933	55	4,0
1928	51	2,8	1934	48	3,4
1929	52	2,1	1935	62	1,3
1930	55	2,5			

Dessa siffror visa, att distriktsläkarna relativt taget anmält nära 15 % flera sjukdomsfall än under tioårsperioden 1925—34. Å andra sidan utgöra 1935 års obligatoriskt anmälda smittofall endast c:a 45 % av de relativa siffrorna för nyssnämnda tioårsperiod.

De obligatoriskt anmälda smittorna återfinnas i tab. 11.

Av *skarlakansfeber* anmäldes 201 fall mot 423 år 1934. Årets relativa siffra har sjunkit med mer än 50 % och i förhållande till perioden 1925—34 innebär årets siffra en minskning av 43 %. Sjukdomen, som genomgående visat lätta fall, har alltså varit stadd i stark tillbakagång. Abortiva och förbisedda sjukdomsfall ha varit tämligen vanliga och upptäckten har ej sällan skett först i fjällningsstadiet.

Av *difteri* anmäldes 114 fall mot 160 året förut. Årets siffra utgör c:a 1/3 av relativa genomsnittet för 1925—34. Även difteri-sjukligheten uppvisar alltså relativt låga siffror.

Av *tyfoid* och *paratyfoid* anmäldes resp. 4 och 6 fall mot 3 och 4 året förut. Bägge årens siffror äro de lägsta som noterats under åtminstone detta århundrade.

Av *akut barnförlamning* förekom endast 1 fall. En låg siffra var att vänta efter 1934 års stora epidemi med 223 fall.

Av *dysenteri* förekom endast 2 fall mot resp. 59 och 204 under åren 1934 och 1933.

Av *epidemisk hjärnfeber* och *sömnsjuka* förekommo resp. 4 och 4 fall.

För nedanstående smittor äger man uppgifter endast i distriktsläkarnas årsrapporter: *mässling* 1.327 fall mot 4 året förut, *påssjuka* 550 (28), *kikhosta* 79 (43), *vattenkoppor* 58 (89), *influenta* 3.378 (1.693).

2. Den allmänna sjukvården i staden.

Sjukvården inom stadens 13 sjukvårdsdistrikt har under året skötts av 11 distriktsläkare och 1 extra läkare.

Distriktsläkarna ha anmält 15.857 sjukdomsfall. I övrigt hänvisas dels till tab. 14, dels till sammanställningen å sid. 30—31.

För *läkarbesök nattetid* vid hastigt påkommet sjukdomsfall har hälsovårdsnämnden utbetalat:

År	Antal besök	Kronor
1931	173	3,655: 95
1932	254	5,244: 35
1933	292	5,799: —
1934	259	5,267: —
1935	226	4,000: 30

Läkemedel åt fattiga sjuka ha under senare år dragit följande kostnader:

År	Kronor	Kr. pr stadens inv.
1931	57,985: 59	0: 24
1932	67,489: —	0: 27
1933	87,339: —	0: 35
1934	87,714: 96	0: 35
1935	90,743: 54	0: 36

Över antalet *läkare* (underläkare, amanuenser och assistentläkare ej inräknade) och *tandläkare* i aktivt arbete ävensom antalet *apotek* och där anställd *personal* lämnas följande sammanställning:

År	Läkare	Totala siffror			Antal invånare för varje		
		Tandläk.	Å apotek anställda	Läkare	Tandläk.	Apotek	Å apotek anställd
1925	116	56	82	1,991	4,125	16,500	2,817
1930	138	102	67	1,780	2,408	17,543	3,666
1931	143	112	80	1,734	2,213	17,708	3,099
1932	147	125	81	1,689	1,986	17,738	3,066
1933	150	131	87	1,676	1,919	15,714	2,889
1934	153	137	86	1,651	1,843	15,788	2,937
1935	153	142	85	1,670	1,799	15,968	3,006

Stadens 9 kommunalsköterskor (1 plats vakant) ha, med eventuell tillfällig hjälp, utfört sjukvård sålunda:

	1932	1933	1934	1935
Summa patienter	894	885	865	914
Av dessa varit betalande	535	457	480	520
Antalet sjukbesök på dagen	25,730	23,635	21,078	23,002
„ „ „ natten	119	110	161	134
„ s. k. förlängda dagbesök	138	76	74	144

3. Sjukhus och polikliniker.

I fråga om sjukhusens och poliklinikernas verksamhet hänvisas till sjukhusdirektionens årsberättelse över sjukvården i staden.

4. Barnaföderskors vård.

Barnbördshusets verksamhet framgår av nedanstående tabell:

	1932	1933	1934	1935
Intagna patienter för förlossning	2,959	2,291	3,003	3,165
Av dem gifta och änkor	2,406	2,319	2,487	2,652
„ „ ogifta	553	572	516	513
Intagna av annan anledning	218	234	248	262

Beträffande övrig verksamhet hänvisas till berättelsen över stadens sjukhus.

De privata förlossningshemmens verksamhet redovisas i sammandraget över barnmorskornas dagböcker.

Jämlikt föreskrift i § 7 av gällande reglemente för barnmorskor ha 54 i staden *praktiserande barnmorskor* inkommit med utdrag ur sina dagböcker. Uteslutas förlossningar, utförda å offentliga och enskilda förlossningshem, visar det sig, att

24	barnmorskor	ej haft någon förlossning
16	„	vardera haft 1—10 förlossningar
4	„	„ „ 11—20 „
3	„	„ „ 21—30 „
1	„	„ „ 31—40 „

Ett sammandrag av barnmorskornas dagböcker visar följande:

År	Barnaföderskor										Barnaföderskor förlösta och vårdade i		Födda barn											
	Barnaföderskor					Barnaföderskor förlösta och vårdade i		Missfall	Antal	Gossar	Flickor	Levande födda				Dödfödda								
	Antal barnmorskor, från vilka uppgifter inkommit	Antal	Giffta	Ogiffta	Änkor och fränkskilda	Försföderskor	Omföderskor					Frisk	Sjuktillstånd	Död	Barnaföderskor förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 24, mom. 1)	Förlossningshem (Regl. § 24, mom. 2, 4)	Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna	
																	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor
930	68	1,478	1,294	172	12	545	933	1,460	14	4	50	862	301	1,199	579	620	540	573	19	31	13	8	7	8
931	69	1,495	1,319	160	16	575	920	1,473	19	3	47	919	280	1,231	607	624	579	574	14	41	8	6	6	3
932	62	1,350	1,171	164	15	532	818	1,332	12	6	41	814	289	1,072	533	539	500	504	16	21	10	7	7	7
933	61	1,338	1,176	156	6	536	802	1,326	10	2	15	938	324	1,023	487	536	459	501	16	24	7	4	5	7
934	58	1,290	1,114	169	7	550	740	1,281	9	1	7	963	322	977	527	450	504	415	14	28	4	2	5	5
935	54	1,282	1,126	146	10	560	722	1,273	7	2	10	1,019	282	1,007	512	495	475	455	20	32	10	4	7	4

Till 4 barnmorskor har hälsovårdsnämnden utbetalat kr. 180:— som full ersättning för förlossningar, utförda i medellösa hem, samt till 23 barnmorskor kr. 3,830:—, utgörande bidrag till ersättning för enligt fastställd taxa utförda förlossningar.

5. Apoteken.

Av stadens 16 apotek ha 11 i vanlig ordning visiterats av förste stadsläkaren. Ett har avsynats i anslutning till flyttning till annan lokal och 4 ha varit föremål för inspektion från medicinalstyrelsens sida.

6. Rättsmedicin m. m. (t. f. andre stadsläkaren A. Herner).

I) Yttranden angående sinnesbeskaffenhet.

a) till hälsovårdsnämnden i Göteborg.

1) av barnavårdsnämnden begärt yttrande angående lämpligheten av en 12-årig filckas fortsatta vård i sitt hem, där ständiga slitningar och uppträden makarna emellan förekommo. Ingen sinnessjukdom påvisbar. Barnhem föreslaget.

2) fall, befunnet vara av den art, att sinnessjukhuslagens bestämmelser angående observation ägde direkt tillämpning.

3) av barnavårdsnämnden begärt yttrande angående sinnesbeskaffenheten hos en moder, som hållit sin son hemma från skolan längre tid. Sjukliga föreställningar av förföljelseidéers natur gjorde modern olämplig att för framtiden omhänderhava sonens fostran och vård.

b) till polismyndigheter i Göteborg.

Efter muntlig anmodan undersökningar verkställda i ett flertal fall för utrönande, huruvida anledning funnits att misstänka abnorm sinnesbeskaffenhet hos personer, som måst till omgivningens skydd eller av annan anledning omhändertagas. Omedelbart behov av sinnessjukvård på anstalt har förefunnits i 18 fall: för 14 män och 1 kvinna har vårdattest utfärdats, för 2 män observationsattest och för 2 män läkarintyg jämlikt § 11 i sinnessjuklagen.

II. *Yttranden till polisen efter kroppsundersökning.*

a) vid fråga om sexualförbrytelser: otukt med minderåriga flickor i 4 fall samt uppgiven våldtäkt av en kvinna 24 år gammal.

b) i enstaka fall för bedömande av sårskador hos anhållen, där dessa haft betydelse för polisutredningen, för bedömande av arbetsförmågan hos för bettleri eller lösdriveri anhållna personer.

III. *Utlåtanden angående dödsorsak.*

a) efter i föreskriven ordning verkställd rättsmedicinsk obduktion; fyra sådana under året, samtliga å fosterlik:

1) foster 38 centimeter långt, framfött av 15-årig moder, vid framfödandet dött.

2) moget foster, vid dödstillfället nyfött. Grova skador å liket. Förvandlingen gjorde det omöjligt att bedöma, på vad sätt fostret omkommit.

3) foster 35 centimeter långt, var visserligen levande fött, men företedde ej sådan utveckling, att man med sannolikhet kunde antaga, att det, med liv framfött, kunnat vid liv förbliva. Döden förorsakad av sårskador, som tillfogats detsamma.

4) fullgånget foster, funnet i vatten, vid dödstillfället nyfött, förvandlingen så långt framskriden, att det ej kunde avgöras, på vad sätt fostret omkommit.

b) efter anhållan av poliskammaren i Göteborg i 55 fall, där av en eller annan anledning dödsbevis i vanlig ordning icke kunnat avgivas. Efter obduktion ha dödsorsaker blivit registrerade, som följer. (Gruppering efter gällande nomenklatur):

I. <i>Mors naturalis.</i>	Myocarditis chronica	2
Tuberculosis pulmonis	Arteriosclerosis	8
Pericarditis	Ruptura aneurysmatis aortæ	1

Embolia	1	Laceratio	2
Ruptura cordis	1	b) Suicidium.	
Insufficiëntia cordis e cysta ovarïi permagna	1	Submersio	9
Bronchitis capillaris	4	Strangulatio	8
Pneumonia acuta lobaris	1	Vulnus incisum	1
Gastroenteritis chronica	1	Vulnus sclopetarium	1
		Intoxicatio acuta (lysgas) ..	7
		c) Homicidium	1
II. <i>Mors violenta, non naturalis.</i>		III. <i>Causa mortis non indicata.</i>	
a) Casus mortiferi.		Mors subita	1
Submersio	2		

IV. *Sjukvårdande verksamhet.*

Som vanligt har andre stadsläkarens klientel så gott som uteslutande bestått av personer, saknande fast bostad och överhuvudtaget levande på livets skuggsida, vilka på grund av sjukdomstillstånd av olika slag sökt sig till en polisstation för att bli omhändertagna. I regel har sjukvårdsbehovsattest för intagning på sjukavdelningen å Gibraltar för dem utfärdats.

Jämlikt en gammal bestämmelse, att andre stadsläkaren skall vara läkare vid stadens fattighus, har som förut läkaretillsyn utövats vid Göteborgs ålderdomshem. Sjukligheten här har varit sådan, som man brukar finna den vid en anstalt som denna. Under 1935 ha i ålderdomshemmets byggnad förändring av värmeledningssystemet och flera andra reparationer och förbättringar gjorts, särskilt beträffande sjukvårdsavdelningen.

Tjänsten har med undantag av tiden den 1 juli—den 3 augusti, då doktor A. Landau vikarierade, upprätthållits av d:r A. Herner.

IV. Befolknings- och dödlighetsstatistik.

1. Folkmängd, nativitet, mortalitet.

Den *kyrkoskrivna befolkningen* utgjorde 1935 den 1 januari 255,386 och den 31 december 258,387 personer.

Befolkningens tillväxt framgår av följande siffror:

År	Folkmängd vid årets slut	Därav mankön	Därav kvinnkön	Folkmängd i % av rikets städer
1850	26,084	12,570	13,514	7,4
1860	37,043	17,421	19,622	8,5
1870	56,288	25,669	30,619	10,4

År	Folkmängd vid årets slut	Därav mankön	Därav kvinnkön	Folkmängd i % av rikets städer
1880	76,401	34,987	41,414	11,1
1890	104,657	48,210	56,447	11,6
1900	130,619	60,128	70,491	11,8
1910	167,809	77,806	90,003	12,3
1920	202,328	96,169	106,159	11,6
1930	243,414	114,544	128,870	12,2
1931	247,911	116,494	131,417	12,2
1932	251,110	117,974	133,136	12,2
1933	252,721	118,867	133,854	12,2
1934	255,386	120,167	135,219	12,1
1935	258,387	121,718	136,669	12,1

Antalet *levande födda* utgjorde 3,147 (12,3 på 1,000 inv.) mot 2,992 (11,8 på 1,000 inv.) år 1934.

Dödsfallens antal bland här kyrkoskrivna utgjorde 2,654 (10,4 på 1,000 inv.). Nativitetsöverskottet var sålunda 493 mot 507 år 1934.

Födelse- och dödssiffrornas förskjutningar under sistförflutna tioårsperiod framgå av följande sammanställning:

År	Absoluta antalet levande födda	Födda på 1,000 innevånare			Antal döda i Göteborg	Nativitetsöverskott
		i Göteborg	i landets städer	i landet i dess helhet		
1925	3,700	16,1	14,9	17,6	2,473	1,227
1926	3,544	15,3	14,1	16,8	2,263	1,281
1927	3,116	13,4	13,2	16,1	2,463	653
1928	3,184	13,6	13,1	16,1	2,346	838
1929	3,196	13,4	12,4	15,2	2,546	650
1930	3,160	13,0	12,6	15,4	2,603	557
1931	3,330	13,6	12,4	14,8	2,697	633
1932	3,101	12,4	12,4	14,5	2,556	545
1933	3,002	11,9	11,5	13,7	2,476	526
1934	2,992	11,8	11,5	13,7	2,485	507
1935	3,147	12,3	11,8	13,8	2,654	493

I övrigt hänvisas till tab. 6 och 7, vilka äro sammanställda efter resp. pastorsämbetens uppgifter och utvisa födda för varje månad och församling, samt tab. 8, som, likaledes efter prästerskapets uppgifter, anger befolkningens rörlighet inom församlingarna.

Den av *hälsovårdsnämnden förda dödsstatistiken* tar emellertid hänsyn till den ur sanitär synpunkt aktuella bostaden, ej till kyrkoskrivningsorten. Ut i dödssiffran inräknas därför dels här kyrkoskrivna och avlidna personer, dels här kyrkoskrivna, som under tillfällig vistelse utom staden dött i kronisk sjukdom, dels slutligen främlingar, som dött i akut sjukdom under sin vistelse i staden, dock utan att ha hitkommit för vård.

Enligt denna beräkning framkommer dödssiffran 2,555 (10,0 pr

1,000 inv.). Det är denna siffra, som återfinnes i tab. 15. Räkna man åter endast här i staden kyrkoskrivna och avlidna personer, får man döds-siffran 2,451. Om sistnämnda siffra ställes i relation till den 1935 i staden mantalsskrivna befolkningen, kommer man till dödstalet 9,7 pr 1,000 inv. Se i övrigt tab. 9.

2. Dödsorsakerna.

Med utgångspunkt från i Göteborg kyrkoskrivna personer, som dött inom eller, i kronisk sjukdom, utom staden samt främlingar, döda härstädes i akut sjukdom, återfinnas i tab. 15 de dödsorsaker, som under året ifrågakommit. I tab. 16 är samma dödsmaterial samlat i huvud-grupper och fördelat på månader och kvartal.

Dödsfallen inom de stora huvudgrupperna visa följande absoluta och relativa tal:

Sjukdomsgrupper	Absoluta dödstal	I % av samtliga	Pr 10,000 inv. 1935	Pr 10,000 1925—34
Cirkulationsrubbingar	698	27,3	27,3	23,6
Akuta och kroniska infektioner	362	14,2	14,2	19,9
Svulster	401	15,7	15,7	13,8
Nervsystemets sjukdomar	227	8,9	8,9	6,8
Gastrointestinala sjukdomar ...	129	5,0	5,0	5,0
Urinorganens sjukdomar.....	110	4,3	4,3	4,3
Våldsam död	100	3,9	3,9	3,3
Övriga dödsorsaker	528	20,7	20,7	21,1
	<u>2,555</u>	<u>100,0</u>		

I *lung- och larynx-tuberkulos* avled 231 personer eller 9,0 pr 10,000 inv. mot 247 året förut (9,8 pr 10,000). Det relativa medeltalet för tio-årsperioden 1925—34 var nära 25 % högre.

I *annan tuberkulos* avled 24 personer eller 0,9 pr 10,000 mot 1,5 året förut. Det relativa medeltalet för 1925—34 var drygt 150 % högre.

I *difteri* avled 4 personer, d. v. s. 3,5 %:s letalitet mot 8,7 % året förut.

I *epidemisk hjärnfeber, sömnsjuka och tyfoïd* avled resp. 4, 3 och 1 personer.

I *skarlakansfeber* förekom intet dödsfall.

TABELLER

TILL

HÄLSOVÅRDSNÄMNDENS

ÅRSBERÄTTELSE

1935

Tab. 1. Renhållningsanordningar o. d. i Göteborg pr 31 dec. 1935.

Stadsdel	Antal fastigheter och egendomar				Antal stall	Antal ladugårdar	Antal svinhus
	där stadens renhållningsverk hämtat (helt eller delvis)	där enskild hämtat (helt eller delvis)	med vattenklosetter (helt eller delvis)	med latrinupsamling i spånner (helt eller delvis)			
Nordstaden	228	92	174	71	—	—	—
Inom Vallgraven	404	103	325	98	1	—	—
Pustervik, Masthugget o. Kommendantsängen	313	7	262	106	1	—	—
Haga	279	—	80	201	1	—	—
Annedal o. Änggården.....	450	13	242	220	6	2	2
Landala	304	5	174	134	2	—	—
Vasastaden, Lorensberg o. Johanneberg	578	15	559	47	1	—	—
Heden	193	12	147	52	4	—	—
Stampen o. Gullbergsvass ...	201	145	113	135	14	—	—
Olskroken, Bagaregården, Kålltorp, Gamlestaden o. Kviberg	1116	191	985	289	25	23	14
Stigberget, Olivedal o. Slotts- skogen.....	601	18	256	355	2	—	—
Majorna	1400	59	849	549	19	5	—
Nya Varvet	—	40	12	31	1	1	—
Lundby	731	1200	507	1366	80	90	63
Örgryte	1732	438	1044	980	57	34	16
Utbynäs m. m.	—	184	68	116	10	16	7
Summa	8530	2522	5797	4750	224	171	102

Tab. 2. Av matvarukontrollen anhallna och oskadliggjorda födoämnen under år 1935.

V a r u s l a g	Vikt i kg.	Antal kassationer						Kassationer på grund av					
		vid import	å torg eller i fisk- hall	i upp- lagsma- gasin	i char- kuteri- verkstad	i han- delslo- kal	sa	för- skäm- ning	mögel, förel- ning o. d.	annan orsak			
Färskt kött och organ av storboskap	29	—	—	2	—	2	—	4	—	—	—	—	—
D:o av kalv	88	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
D:o av får	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D:o av svin	207,2	—	—	1	1	—	—	4	—	—	—	—	—
D:o av älg	130	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
D:o av fågel	18,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Salt eller rökt kött	188	2	—	7	—	2	—	9	—	—	—	—	—
Korv eller andra av kött beredda varor	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Färsk fisk	668,5	—	—	1	—	—	—	3	6	—	—	—	—
Skaldjur	262,1	—	—	2	—	—	—	3	9	—	—	—	—
Salt fisk	56	—	—	2	—	—	—	2	7	—	—	—	2
Andra födoämnen	410,5	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Summa	2077,5	2	5	20	1	15	43	34	7	2	—	—	—

Tab. 3. Besiktningar av från utrikes ort införda köttvaror och djurfett under år 1935.

Varans ursprungsland	Undersökta varor och varornas vikt										Godkända och stämplade kg.	Re- expor- terade kg.	Be- slag- tagna kg.
	färskt kött av får kg.	salt och rökt kött och organ av nötkreatur, får, svin, häst kg.	saltade tarmar kg.	korv kg.	kött av ren kg.	kött och organ av fågel kg.	köttkon- server, köttextrakt, köttpastajer och kött- soppor kg.	smält djurfett kg.	s:a kg.	kg.			
Argentina	—	51,003	9,950	—	—	361	132,836,2	17,050	211,200,2	211,200,2	—	—	
Australien	—	—	1,800	—	—	—	—	—	1,800	1,800	—	—	
Belgien	—	—	1,750	—	—	397,2	—	—	2,147,2	2,147,2	—	—	
Brasilien	—	—	—	—	—	—	205	—	205	205	—	—	
Canada	—	—	65,000	—	—	—	—	—	65,000	65,000	—	—	
Chile	—	—	240	—	—	—	—	—	240	240	—	—	
Danmark	—	—	53,633,3	—	—	69	210,6	1,168,595	1,222,507,9	1,221,157,9	1,350	—	
England	—	—	67,852,5	—	—	5,183,5	346,2	—	73,382,2	72,462,2	920	—	
Finland	—	—	—	545	545	8,512	3,9	—	9,060,9	9,060,9	—	—	
Frankrike	—	—	68,393	—	—	—	1,946,64	—	70,339,64	70,339,64	—	—	
Holland	—	—	49,435,3	—	—	—	—	1,757	51,192,3	50,792,3	400	—	
Island	—	15,169	—	—	—	—	—	—	15,169	15,169	—	—	
Italien	—	13,5	—	3	—	—	—	—	16,5	16,5	—	—	
Kina	—	—	1,115	—	—	—	—	—	1,115	1,115	—	—	
Lettland	—	80	1,4	—	—	—	—	—	81,4	81,4	—	—	
Litauen	—	—	800	—	—	223	—	—	1,023	1,011	—	12	
Norge	—	13,8	76,132,8	—	—	155	—	961,716	1,038,017,6	1,038,003,8	13,8	—	
Peru	—	—	1,250	—	—	—	—	—	1,250	1,250	—	—	
Polen	—	—	5	—	—	—	252,8	—	257,8	5	252,8	—	
Ryssland	—	—	200	—	—	6,314	—	—	6,514	6,514	—	—	
Spanien	—	—	—	—	—	—	—	2,500	2,549	2,549	—	—	
Tjeckoslovakien	—	—	—	—	—	25	—	—	25	25	—	—	
Tyskland	—	—	29,044	8,3	—	209,9	190,25	—	29,452,45	28,246,15	1,200	6,3	
Ungern	—	50	—	66	—	563,1	—	—	679,1	679,1	—	—	
Uruguay	—	—	500	—	—	150	19,775	15,054	35,479	35,479	—	—	
U. S. A.	—	29,298	581,835,6	—	—	—	315	202,375	813,823,6	812,323,6	1,500	—	
Österrike	—	—	534,5	—	—	—	—	—	534,5	534,5	—	—	
Summa	—	95,676,3	1,009,472,4	77,3	545	22,162,7	156,081,59	2,369,047	3,653,062,29	3,647,407,39	5,636,6	18,3	

Tab. 4. Försäljnings-, tillverknings- o

Stadsdelar	Bagerier			Sockerbagerier			Brödbutiker			Char-kuteri-verkstäder			Kött-butiker			Mjölklokaler							
																butiker			övriga				
	antal		därav i samband med	lagerlokaler																			
	ovan jord	i källare			s:a	specieraffär	ostaffär	huvudsakligen brödafär	mejerier	lokaler													
1. Nordstaden	2	1	3	1	—	1	7	—	7	1	—	1	5	—	5	12	1	13	—	1	2	2	—
2. Inom Vallgraven	9	3	12	8	—	8	44	2	46	2	1	3	98	2	100	24	2	26	—	1	—	—	1
3. Pustervik, Masthugget o. Kommendantsängen.....	16	—	16	3	—	3	28	1	29	9	2	11	23	2	25	34	7	41	2	1	2	—	—
4. Haga	7	—	7	—	—	—	29	—	29	2	—	2	23	—	23	37	1	38	1	—	2	—	—
5. Annedal o. Ånggården	7	—	7	—	—	—	11	2	13	3	1	4	10	—	10	21	1	22	2	—	—	—	—
6. Landala	2	—	2	—	—	—	11	—	11	1	—	1	8	—	8	27	1	28	—	—	—	—	—
7. Vasastaden, Lorensberg o. Johanneberg.....	10	7	17	3	2	5	25	12	37	3	—	3	21	3	24	61	11	72	3	—	—	—	1
8. Heden	6	2	8	1	—	1	7	2	9	3	1	4	5	1	6	16	4	20	—	—	2	—	—
9. Stampen.....	3	1	4	—	—	—	6	1	7	1	—	1	5	—	5	14	2	16	—	—	—	2	—
10. Gullbergsvass	3	—	3	—	—	—	2	—	2	—	—	—	3	—	3	6	—	6	—	—	—	—	2
11. Olskroken, Gamlestaden o. Utbynäs.....	19	—	19	—	—	—	47	—	47	14	1	15	41	1	42	94	2	96	—	—	3	—	—
12. Stigberget, Olivedal o. Slottsskogen	22	2	24	4	—	4	54	2	56	10	2	12	35	2	37	92	7	99	2	—	1	—	—
13. Majorna o. Nya Varvet	26	3	29	3	—	3	85	2	87	16	—	16	53	—	53	153	3	156	2	1	17	1	1
14. Lundby	13	—	13	—	—	—	35	1	36	7	—	7	28	4	32	60	4	64	20	—	1	—	—
15. Lunden	9	—	9	—	—	—	14	—	14	3	—	3	10	—	10	34	1	35	2	—	1	—	—
16. Gårda o. Böö	9	—	9	2	—	2	25	—	25	6	1	7	26	1	27	45	2	47	3	—	—	1	1
17. Krokslätt	1	1	2	—	—	—	6	1	7	—	—	—	12	—	12	19	—	19	3	—	—	—	—
Summa	164	20	184	25	2	27	436	26	462	81	9	90	406	16	422	749	49	798	40	4	31	6	6
Därav i saluhallarna.....							9	—	9				117	—	117	2	—	2					

1) Därav 3 hästköttbutiker. 2) Därav 227 kaffebröds- och konfektyrbutiker. 3) Därav 9 tillverkningslokaler för gla

Tab. 5. Sammandrag av resultaten från under

Provtagningsställe	Antal butiker under året	Antal undersökta mjölkprov	Mjölkens medelfetthalt	ANTAL PROV														
				fetthalt under 3 %										surhet				
				s:a	av 100 undersökta	högst 2 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,4 %	2,5 %	2,6 %	2,7 %	2,8—2,9 %	högst 7,5	minst 7,6		minst 8
																s:a	på 100	
1. Butiker.																		
Arla Mejeri A.-B.	183	706	3,38	10	1,42	—	—	—	—	—	—	1	9	705	1	0,14	—	
Hjalmar Svensson	139	551	3,32	62	11,25	—	—	2	3	—	—	7	4	10	36	550	1	0,18
A.-B. Mjölkförsäljn. Direkt	102	414	3,27	6	1,45	—	—	—	1	—	—	1	2	1	1	414	—	—
Konsumtionsfören. Göteborg	55	227	3,32	4	1,76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	227	—	—
A.-B. H. Algotssons Mjölkf.	41	164	3,28	1	0,61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	162	2	1,22
Centralmejeriet, W. Karlsson	32	131	3,21	9	6,87	1	2	—	—	—	—	1	—	—	4	131	—	—
Olof Asklands Ångbag. A.-B.	19	65	3,40	5	7,69	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	65	—	—
Faganders Mejeri A.-B.	12	52	3,64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	—	—
Lantbrukarnas Mjölkcenral	8	21	3,22	2	9,52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21	—	—
G. Öhrbergs Eitr. L. Helgegren	7	26	3,07	6	23,08	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5	26	—	—
Kaleb Petterson	5	20	3,32	1	5,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—
Kungsbackaortens Mejeriför.	5	20	3,15	5	25,00	1	—	—	—	—	—	1	—	1	2	20	—	—
Magnus Edman	4	18	3,20	1	5,56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	1	5,56
David Edman	4	18	3,17	1	5,56	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	18	—	—
Ernst Petterson	4	16	3,18	3	18,75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	16	—	—
Övriga butiksinnehavare	178	753	3,29	60	7,97	1	—	—	3	1	4	9	7	35	753	—	—	—
Summa	798	3,202	3,28	176	5,50	4	2	2	7	2	17	16	23	108	3,197	5	0,16	—
2. Mejerier, produktionsstäl- len o. fordon. Leverantörer till:																		
Arla Mejeri A.-B.	—	3,177	3,30	378	11,90	1	—	2	5	10	19	30	77	234	3,122	55	1,73	29
Hjalmar Svensson	—	1,452	3,35	210	14,46	3	2	2	4	4	14	23	37	121	1,393	59	4,74	25
A.-B. Mjölkförsäljn. Direkt	—	650	3,37	45	6,92	—	2	—	1	1	2	8	13	18	643	7	1,08	4
A.-B. H. Algotssons Mjölkf.	—	375	3,40	25	6,67	—	—	1	—	—	—	3	5	16	375	—	—	—
Centralmejeriet, W. Karlsson	—	220	3,34	15	6,85	—	—	—	—	—	—	1	2	12	210	10	4,55	5
Faganders Mejeri A.-B.	—	30	3,74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—
Göteborgs-Nejdens Mejerif.	—	577	3,21	106	18,37	—	—	2	3	1	4	6	16	74	562	15	2,60	10
Summa	—	6,481	3,39	779	12,09	4	4	7	13	16	39	71	150	475	6,335	146	2,28	73
3. Sjukhusen.																		
Mjölkleveranser	—	1,008	3,49	77	7,64	—	—	—	—	2	1	1	2	71	1,008	—	—	—
Samtliga ovanstående prov	—	10,691	3,38	1,032	9,65	8	6	9	20	20	57	88	175	649	10,540	151	1,41	76
Kontrollmjölk	—	86	3,45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	—	—	—

Tab. 6. Födelsor i Göteborg år 1935, med fördelning på månader.

Månader	Levande födda					Dödfödda					S:a födda	därav utom äkten- skap
	inom		utom		s:a	inom		utom		s:a		
	äktenskap					äktenskap						
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.			
Januari	113	98	29	27	267	1	1	1	—	3	270	57
Februari	115	96	13	17	241	6	—	—	—	6	247	30
Mars	118	107	21	20	266	3	2	—	—	5	271	41
April	125	105	29	28	287	2	5	—	1	8	295	58
Maj	114	126	31	10	281	3	2	1	1	7	288	43
Juni	120	121	19	15	275	4	—	—	—	4	279	34
Juli	133	109	15	13	270	6	1	—	2	9	279	30
Augusti	110	143	13	15	281	3	3	—	—	6	287	28
September	91	117	18	14	240	1	3	—	2	6	246	34
Oktober	114	106	20	13	253	2	2	—	—	4	257	33
November	92	113	12	22	239	2	—	—	—	2	241	34
December	114	97	22	14	247	2	2	—	1	5	252	37
Summa	1,359	1,338	242	208	3,147	35	21	2	7	65	3,212	459

Tab. 7. Födelsor i Göteborg år 1935, med fördelning på församlingar.

Församlingar	Levande födda					Dödfödda					S:a födda	därav utom äkten- skap
	inom		utom		s:a	inom		utom		s:a		
	äktenskap					äktenskap						
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.			
Domkyrko	43	21	20	16	100	2	—	1	—	3	103	37
Vasa	52	52	11	12	127	2	2	—	—	4	131	23
Johanneberg	101	101	13	13	228	—	—	—	—	—	228	26
Christine	52	50	7	11	120	1	1	—	—	2	122	18
Haga	39	35	17	10	101	—	2	—	—	2	103	27
Annedal	61	49	14	12	136	4	2	1	—	7	143	27
Masthugget	65	57	15	11	148	2	1	—	2	5	153	28
Oskar Fredrik	121	143	13	15	292	2	2	—	1	5	297	29
Karl Johan	286	288	48	44	666	8	2	—	1	11	677	93
Gamlestaden	202	187	36	22	447	6	3	—	1	10	457	59
Lundby	144	151	17	18	330	4	1	—	1	6	336	36
Örgryte	191	201	31	23	446	4	5	—	1	10	456	55
Tyska	2	3	—	1	6	—	—	—	—	—	6	1
Summa	1,359	1,338	242	208	3,147	35	21	2	7	65	3,212	459

Tab. 8. Befolkningens rörlighet inom Göteborgs stads församlingar år 1935.

Församlingar	Folkvärd 31/12 1934	Ingångna äktenskap	Lev. födda		Döda	Överskott av		Folkvärd 31/12 1935
			alla	därav utom äkten- skap		levande födda + döda -	inflyttade + utflyttade -	
Domkyrko	11,499	165	100	36	133	- 33	- 214	11,252
Vasa	16,288	198	127	23	187	- 60	- 212	16,016
Johanneberg	18,304	195	228	26	295	- 67	+ 1,698	19,935
Christine	10,556	112	120	18	116	+ 4	- 247	10,313
Haga	10,349	130	101	27	156	- 55	+ 47	10,341
Annedal	16,048	173	136	26	192	- 56	- 399	15,593
Masthugget.....	11,101	169	148	26	124	+ 24	+ 421	11,546
Oskar Fredrik	25,542	299	292	28	250	+ 42	- 205	25,379
Karl Johan	43,786	428	666	92	416	+ 250	+ 1,837	45,873
Gamlestadén	34,660	291	447	58	266	+ 181	- 248	34,593
Lundby	24,347	215	330	35	218	+ 112	- 76	24,383
Örgryte	32,102	289	446	54	286	+ 160	+ 621	32,883
Tyska	805	4	6	1	15	- 9	- 11	785
Summa	255,387	2,668	3,147	450	2,654	+ 493	+ 3,012	258,892

Tab. 9. Dödligheten i Göteborg år 1935 inom den mantalsskrivna befolkningen, uppdelad i församlingar.

Församlingar m. m.	Antal invånare (vid mtskr. för 1935)	Antal döda	Döda pro mille
Gamlestadén	34,295	250	7,3
Örgryte.....	31,161	256	8,2
Lundby.....	23,989	202	8,4
Oskar Fredrik	25,303	218	8,6
Karl Johan	44,002	388	8,8
Johanneberg.....	16,764	164	9,8
Annedal	15,878	156	9,8
Masthugget	10,901	110	10,1
Domkyrko	11,430	122	10,7
Vasa	16,505	178	10,8
Christine och Tyska*)	10,343	113	10,9
Haga	10,324	145	14,0
Arbets-, försörjningsinrättningar o. d.....	1,656	149	90,0
Summa	252,551	2,451	9,7

*) Invånarna i Tyska församlingen äro fördelade på de församlingar, inom vilka de mantalsskrivits.

Tab. 10. Dödsfall och dödstal i Göteborg månadsvis åren 1931—1935.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
Dödsfall (här kyrkoskrivna, som dött inom eller, i kronisk sjukdom, utom staden samt främlingar, döda i akut sjukdom)	286 2,593	233 2,457	216 2,367	274 2,397	196 2,555	186 2,555	205 2,555	165 2,555	192 2,555	202 2,555	191 2,555	247 2,555
Dödstal (uträknade för inom staden döda pr 1,000 kyrkoskrivna personer)	13,2 9,6	10,3 9,1	10,4 9,1	10,5 9,0	9,3 10,2	8,0 10,7	9,5 7,6	7,6 8,6	9,2 7,6	9,6 7,9	9,3 10,8	12,0 9,6
Medeldödsstal 1931—1935	10,3	10,5	10,6	10,4	10,2	8,9	8,1	8,3	7,7	9,4	9,4	10,0

Tab. 11. Obligatoriskt anmälda smittosamma sjukdomar i Göteborg månadsvis år 1935.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	S:a
Skarlakansfeber	38	11	21	21	15	20	9	5	9	12	16	24	201
Difteri	15	12	11	14	17	5	3	3	3	10	19	2	114
Tyfoid	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Paratyfoid	—	1	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	6
Rödsot	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Akut barnförslämning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Epidemisk hjärnfeber	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Sömnstjuka	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	4
Summa	56	28	34	35	33	25	14	10	15	24	36	26	336

Tab. 12. Vissa smittosamma sjukdomar i Göteborg åren 1926—1935.

(Obs.! Fall av mätssling, kikhosta, influensa och påssjuka ha anmälts endast av distriktsläkarna).

	1926		1927		1928		1929		1930		1931		1932		1933		1934		1935	
	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda	Insjuknade	Döda
Skarlakansfeber	305	2	290	3	224	2	175	3	211	1	304	—	540	2	517	2	423	1	201	—
Difteri	134	3	293	11	300	12	201	14	349	11	389	10	208	5	251	11	160	14	114	4
Tyfoid	15	1	15	2	8	3	12	—	9	2	5	—	14	1	6	1	3	1	4	1
Paratyfoid	128	3	11	—	10	1	91	3	20	2	16	2	5	—	18	—	4	—	6	—
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	—	204	—	59	—	2	—
Akut barnförflaming	3	1	8	—	4	—	7	1	9	1	13	2	23	6	4	—	223	31	1	—
Epidemisk hjärn-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
feber	2	2	6	3	10	1	4	3	8	8	4	—	5	—	5	4	5	3	4	4
Sömnsjuka	2	1	3	2	9	1	6	—	3	1	5	3	8	6	5	6	2	1	4	3
Undulantfeber	—	—	—	—	2	—	4	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Malaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Mässling	4	—	1,286	34	110	6	5	—	171	1	520	6	35	—	7	—	4	—	1,327	13
Kikhosta	249	9	415	13	46	—	215	8	278	5	130	6	444	9	243	10	43	1	79	4
Epidemisk influensa	1,431	32	3,572	95	2,256	22	2,936	55	2,029	18	3,588	70	2,557	21	3,927	46	1,693	20	3,378	36
Påssjuka	40	—	78	1	7	—	64	—	273	—	22	—	7	—	19	—	28	—	550	—

Tab. 13. Antalet dödsfall i Göteborg åren 1926—1935 i smittosamma sjukdomar ävensom inom vissa viktigare sjukdomsgrupper.

	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Skarlakansfeber	2	3	2	3	1	—	2	2	—	—
Difteri	3	11	12	14	11	10	5	11	14	4
Tyfoid	1	2	3	—	2	—	1	1	1	1
Paratyfoid	3	—	1	3	2	2	—	—	—	—
Rödsot	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Akut barnförämning	—	—	—	—	1	2	6	—	31	—
Epidemisk hjärnfeber	2	3	1	3	8	—	—	4	3	4
Sömnsjuka	1	2	1	—	1	3	6	6	1	3
Mässling	—	31	6	—	1	6	—	—	—	13
Kikhosta	9	13	—	8	5	6	9	10	—	4
Epidemisk influensa	33	95	22	55	18	70	21	46	20	36
Värfeber	26	38	47	29	52	28	39	34	39	20
Barnsängsfeber	2	—	3	2	5	4	6	—	2	4
Lungtuberkulos	254	281	264	268	304	310	232	250	247	231
Annat tuberkulos	64	63	68	50	47	51	43	47	38	24
Cirkulationsorganens sjukdomar	472	527	530	579	635	639	606	599	641	698
Svulster	327	299	286	350	388	361	388	331	358	401
Alderdomssjukdomar	158	202	172	221	205	250	209	172	165	202
Andningsorganens sjukdomar (utom tuberkulos)	163	131	187	167	178	174	194	182	135	169
Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	146	148	134	165	150	169	196	193	192	227
Matsmättningsorganens sjukdomar	117	136	99	123	138	119	112	115	145	129
Urinorganens sjukdomar	84	103	108	128	115	109	113	107	107	110

Tab. 14. Uppgift från 12 distriktsläkare ang. av dem

	Januari
Vattenkoppor. <i>Varicellæ</i>	7
Mässling. <i>Morbilli</i>	—
Skarlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	15
Rash. <i>Roseola febrilis</i>	3
Barnkolera. <i>Cholera nostras et Cholera infantum</i>	—
Påssjuka. <i>Parotitis</i>	36
Influensa. <i>Influenza epidemica</i>	634
Kikhosta. <i>Pertussis</i>	3
Difteri. <i>Diphtheria</i>	8
Strypsjuka. <i>Croup</i>	—
Rosfeber. <i>Erysipelas</i>	5
Varfeber. <i>Septico-pyæmia</i>	—
Dröppel. <i>Gonorrhæa</i>	1
Epidemisk hjärnhinneinflammation. <i>Meningitis cerebrospinalis epidemica</i>	1
Barnförlamning. <i>Poliomyelitis acuta anterior</i>	1
Fyllerigalenskap. <i>Delirium tremens</i>	3
Hjärt- och hjärtsäcksinflammation. <i>Endo- et Pericarditis</i>	7
Luftstrupskatarr. <i>Laryngitis catarrhalis</i>	36
Lungkatarr. <i>Bronchitis</i>	414
Lunginflammation. <i>Pneumonia</i>	38
Lungsäcksinflammation. <i>Pleuritis</i>	3
Halsfluss. <i>Angina tonsillaris</i>	159
Akut magkatarr. <i>Gastritis acuta</i>	61
Akut tarmkatarr. <i>Enteritis acuta. Colitis acuta</i>	83
Gulsot. <i>Icterus catarrhalis</i>	7
Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	17
Bukhinneinflammation. <i>Peritonitis</i>	3
Blåskatarr. <i>Cystitis</i>	34
Njurinflammation. <i>Nephritis</i>	12
Muskelreumatism. <i>Rheumatismus muscularis</i>	131
Ledgångsreumatism. <i>Rheumatismus articularis</i>	29
Multiformt erytem. <i>Erythema multiforme</i>	3
Knölros. <i>Erythema nodosum</i>	11
Nässelutslag. <i>Urticaria</i>	12
Bältros. <i>Herpes zoster</i>	13
Förgiftningssjukdom. <i>Intoxicatio</i>	1
Annan sjukdom. <i>Morbus aliæ causæ</i>	255
Summa	2,046

månadsvis iakttagna sjukdomsfall i Göteborg år 1935.

Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	S:a
4	6	—	6	3	5	3	1	6	4	13	58
—	—	—	9	28	27	23	93	447	506	194	1,327
5	5	7	12	5	5	2	6	9	5	2	78
1	1	1	9	6	—	—	1	—	—	1	23
1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
83	114	142	100	38	28	1	2	4	1	1	550
1,120	341	231	171	68	36	31	133	166	166	281	3,378
3	9	10	6	7	2	1	5	9	13	11	79
1	3	7	6	2	2	—	2	1	8	1	41
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3
3	3	3	3	1	3	6	2	3	—	2	34
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
2	2	2	2	—	1	—	—	—	—	—	12
7	7	9	9	6	4	7	2	5	2	—	65
29	25	21	30	17	21	13	16	24	17	27	276
364	284	244	245	138	126	87	186	292	297	324	3,001
42	48	28	32	28	18	5	10	28	19	23	319
8	9	8	10	3	6	5	2	5	2	2	63
140	140	97	143	73	88	85	102	152	148	130	1,457
41	23	32	33	16	20	45	18	24	20	19	352
50	41	41	48	56	76	63	71	63	46	41	679
5	5	2	10	6	7	7	6	9	8	5	77
10	23	9	15	11	19	9	13	18	19	14	177
2	—	—	1	1	1	—	—	2	—	—	10
25	33	21	20	15	34	9	14	25	18	11	259
10	7	11	8	5	6	6	2	4	6	—	77
107	87	99	92	58	45	76	61	107	75	55	993
17	26	21	35	25	14	21	16	23	18	25	270
1	1	—	1	2	—	—	—	1	1	—	10
7	5	7	10	5	2	5	3	7	4	1	67
11	12	10	14	5	5	18	15	19	18	8	147
11	13	5	9	8	3	10	5	9	6	9	101
—	2	—	—	3	2	—	—	1	1	—	10
195	180	166	189	119	117	100	117	173	120	123	1,854
2,306	1,457	1,234	1,280	758	723	639	904	1,636	1,550	1,324	15,857

Tab. 15. Dödsfall i Göteborg år 1935 med fördelning efter döds-

Dödsorsak	De avlidnas									
	0—6 mån.		6—12 mån.		1—5 år		5—10 år		10—15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
A. Nati Vivi.										
I. Vitia primæ conformationis, Morbi neonatorum.										
0001. Vitia primæ conformationis	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
0100. Debilitas congenita	11	10	1	—	—	—	—	—	—	—
0200. Partus præmaturus	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—
0300. Aliæ causæ mortis neonatorum	13	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	31	18	1	—	—	—	—	—	—	—
II. Morbi senectutis.										
0500. Marasmus senilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0600. Gangræna senilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Morbi infectionis.										
1000. Febris typhoidea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1080. Morbilli	—	—	—	—	2	5	4	2	—	—
1100. Pertussis	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—
1110. Diphteria	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—
1120. Influenza cum ægrotatione pulmonis	—	—	1	1	1	1	—	—	1	1
1121. Influenza sine ægrotatione pulmonis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1150. Gastro-enteritis acuta infectiosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1210. Erysipelas	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1220. Septichæmia, Pyoseptichæmia	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—
1240. Encephalitis epidemica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1250. Meningitis cerebrospinalis epidemica	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1
1310. Actinomycosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1400. Tuberculosis pulmonis, laryngis	1	—	—	—	1	1	—	1	2	1
1410. » meningum, cerebri	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1
1420. » intestini, peritonei	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
1430. » urogenitalis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1440. » ossium, articularum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1450. » miliaris	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1470. » aliorum organorum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1500. Lymphogranulomatosis maligna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1521. Syphilis acquisita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1600. Aliæ infectiones	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2	—	2	3	11	11	5	4	7	4

orsak, ålder och kön (samma omfattning som i tabell 10.)

Levnadsålder														Summa				
15—20 år		20—30 år		30—40 år		40—50 år		50—60 år		60—70 år		70—80 år		över 80 år		Man- kön	Kvinn- kön	Båda
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	10	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	5	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	18	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	148	199
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	19	41	31	104	3	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	2	20	41	31	104	54	148	202
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4
—	—	1	—	—	—	3	2	1	4	—	4	1	1	2	1	11	15	26
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	—	3	1	1	3	7	10
—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	2	—	1	—	—	2	4	6
—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	4	5
—	1	4	2	1	1	—	—	3	1	—	2	—	—	1	—	11	9	20
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	2	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
5	8	30	58	22	29	18	16	12	5	10	5	1	5	—	—	102	129	231
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	3	7
—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3	5
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	3
—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
—	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	5
—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
6	10	38	68	25	37	22	19	21	14	15	17	3	11	4	3	161	201	362

Tab. 15. Fortsättning.

Dödsorsak	De avlidnas									
	0—6 mån.		6—12 mån.		1—5 år		5—10 år		10—15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
IV. Morbi systematis hæmopoëtici et sanguinis et diatheses hæmorrhagicae.										
2000. Anæmia perniciosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2010. Leuchæmia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2030. Hæmophilia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2050. Alii morbi sanguinis	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Summa	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
V. Morbi nutritionis et secretionis internæ.										
2360. Diabetes mellitus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2400. Myxoedema	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2410. Morbus Addisonii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Morbi systematis nervosi. Morbi mentis. Morbi organorum sensoriorum.										
2600. Hæmorrhagia cerebri. Hæmorrhagia meningum	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
2610. Abscessus cerebri. Meningitis purulenta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2630. Epilepsia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2660. Alii morbi systematis nervosi	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—
2700. Dementia paralytica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2750. Alii morbi mentis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2800. Otitis	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
2810. Alii morbi organorum sensoriorum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1	1	—	—	1	—	—	1	1	—
VII. Morbi organorum circulationis.										
3000. Pericarditis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3010. Thrombo-endocarditis acuta	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
3020. Endocarditis chronica	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
3030. Myocarditis chronica	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
3040. Arteriosclerosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3041. Aneurysma aortæ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3042. Alia aneurysmata	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3050. Thrombosis. Embolia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3070. Alii morbi organorum circulationis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—

Levnadsålder														Summa				
15—20 år		20—30 år		30—40 år		40—50 år		50—60 år		60—70 år		70—80 år		över 80 år	Man- kön	Kvinn- kön	Båda	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.				kv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	1	1	1	—	2	5	7
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	1	—	—	2	3	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	4	5
—	—	—	—	1	—	—	1	1	3	1	4	1	3	1	—	6	12	18
—	—	—	1	2	2	—	—	1	2	6	7	3	12	2	—	14	24	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	2
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	1	1	2	2	—	—	1	3	7	7	3	12	2	—	16	25	41
—	—	1	—	—	1	3	1	17	6	12	18	19	27	6	13	58	67	125
—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
—	—	—	—	2	5	1	3	3	1	12	14	11	14	1	8	32	46	78
—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	3	—	3
—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4
—	—	1	—	—	—	2	2	2	2	1	—	—	—	—	—	6	4	10
—	1	4	—	4	7	7	6	26	9	26	32	30	41	8	21	108	119	227
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	2
1	—	—	—	1	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5	3	8
1	1	3	8	4	2	9	6	9	6	7	8	3	7	3	7	40	45	85
—	—	—	—	1	5	6	6	19	10	13	21	26	39	11	11	77	92	169
—	—	—	—	—	4	1	9	5	33	22	86	97	48	76	180	201	381	
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	3	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	1	—	1	—	1	4	—	6	3	3	2	4	3	18	11	29
—	—	1	—	1	—	3	—	2	3	2	—	—	4	1	3	10	10	20
2	1	4	10	6	8	26	15	43	25	63	54	119	150	67	100	334	364	698

Levnadsålder														Summa				
15—20 år		20—30 år		30—40 år		40—50 år		50—60 år		60—70 år		70—80 år		över 80 år		Man- kön	Kvinn- kön	Båda
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	4	1	1	4	—	8
—	—	—	—	2	—	2	1	3	1	5	7	7	10	3	10	33	36	69
1	1	3	—	1	4	7	1	5	1	5	3	3	6	1	5	31	22	53
—	1	—	—	1	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	3	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	2
—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	2	1	1	—	—	4	4	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	1	—	3	5	5	10
—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	1	—	1	2	5	7
1	2	3	—	4	5	11	4	13	5	12	17	18	23	5	20	84	85	169
—	—	—	—	2	—	2	—	3	—	1	3	1	—	1	—	10	3	13
—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	1	1	—	1	—	—	4	4	8
—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	3	4
—	1	—	4	1	—	5	1	1	2	1	1	1	1	—	—	11	11	22
—	—	—	—	—	—	1	—	3	2	1	1	—	2	—	—	5	6	11
—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	3	4	7
—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	2	1	3	1	1	2	10	7	17
—	—	—	—	—	2	—	3	1	1	—	2	—	8	1	1	2	17	19
—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	2	2	1	2	2	1	7	8	15
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2
1	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	4	5	9
1	1	2	6	4	6	14	5	15	12	8	12	6	17	5	6	58	71	129
—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	4	5
1	—	2	5	1	—	6	2	11	9	6	9	8	12	1	6	36	43	79
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	2	—	1	1	—	1	—	2	5	1	5	1	3	6	16	22
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	3
1	2	2	8	1	1	8	4	12	10	9	14	10	17	2	9	45	65	110
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	19	—	11	—	34	—	34
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4	1	19	—	11	—	34	3	37

Tab. 15. Fortsättning.

Dödsorsak	De avlidnas									
	0—6 mån.		6—12 mån.		1—5 år		5—10 år		10—15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
XII. Morbi gravidarum et puerperarum.										
5560. Alia dystochia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5600. Eclampsia gravidarum et parturientium	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5610. Septichæmia puerperalis post partum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5620. Septichæmia puerperalis post abortum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5700. Alii morbi e graviditate et partu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII. Morbi ossium et articularum.										
6020. Alii morbi ossium et articularum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV. Morbi systematis cutanei et subcutanei.										
6520. Alii morbi systematis cutanei et subcutanei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV. Tumores.										
7000. Carcinoma oris et linguæ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7010. » ventriculi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7020. » intestini	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7030. » uteri et ovariorum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7040. » mammæ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7050. » cutis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7090. » aliorum organorum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7500. Sarcoma cutis et subcutis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7510. » ossium	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7520. » viscerum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7550. » aliorum organorum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7600. Melanosarcoma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7700. Alii tumores	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
XVII. Mors violenta, non naturalis.										
Casus mortiferi.										
8500. Submersio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
8520. Combustio	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
8570. Contusio. Laceratio. Vulnus contusum. Fractura	—	—	—	—	1	1	2	1	3	—
8580. Vulnus punctum, incisum, scissum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8600. Intoxicatio acuta:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A. Kolos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Lysgas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E. Frätande ämnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
F. Narkotiska ämnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	2	1	2	1	5	—

Tab. 15. Fortsättning.

Dödsorsak	De avlidnas									
	0—6 mån.		6—12 mån.		1—5 år		5—10 år		10—15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Suicidium.										
8700. Submersio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8710. Strangulatio.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8730. Vulnus punctum, incisum, scissum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8740. » sclopetarium	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8750. Veneficium	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8790. Alii modi suicidii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII. Causa mortis non indicata vel male definita.										
9000. Mors subita.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	42	26	10	6	20	15	10	8	15	6
	68		16		35		18		21	

Levnadsålder														Summa				
15—20 år		20—30 år		30—40 år		40—50 år		50—60 år		60—70 år		70—80 år		över 80 år		Man- kön	Kvinn- kön	Båda
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			
—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	1	—	—	—	5	1	6
—	—	—	—	5	—	1	1	3	1	2	—	1	—	—	—	12	2	14
—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	1	2	—	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	7	1	8
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	2	1	7	—	5	2	8	1	3	—	3	—	—	—	28	4	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
14	20	64	98	66	88	119	86	173	134	213	212	281	376	154	299	1,181	1,374	2,555
34		162		154		205		307		425		657		453				

Tab. 16. Dödsfall i Göteborg år 1935 med fördelning efter sjukdo

Dödsorsaker	Januari			Februari			Mars			April			Maj			Juni			Jul		
	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a
Vitia primæ conformationis, Morbi neonatorum	2	1	3	3	3	6	7	2	9	3	2	5	3	2	5	2	—	2	1	—	—
Morbi senectutis	7	15	22	3	22	25	3	17	20	5	14	19	6	17	23	5	4	9	5	—	—
» infectionis	10	21	31	26	21	47	13	15	28	16	29	45	12	16	28	13	17	30	12	—	—
» systematis hæmopoëtici et sanguinis et diatheses hæmorrhagicæ	—	1	1	—	2	2	—	1	1	—	—	—	2	2	4	1	1	2	—	—	—
» nutritionis et secretionis internæ	1	—	1	1	4	5	—	1	1	1	3	4	1	1	2	1	3	4	—	—	—
» systematis nervosi. Morbi mentis. Morbi organorum sensoriorum	10	13	23	6	4	10	4	11	15	12	14	26	14	9	23	11	9	20	8	—	—
» organorum circulationis	39	31	70	28	44	72	21	33	54	25	30	55	31	32	63	32	23	55	30	—	—
» » respirationis	9	12	21	8	10	18	4	7	11	10	14	24	4	5	9	9	7	16	9	—	—
» » digestionis	2	3	5	8	11	19	6	3	9	4	4	8	8	5	13	4	11	15	7	—	—
» » uropoëticorum	4	3	7	2	5	7	8	4	12	5	9	14	3	1	4	4	8	12	5	—	—
» » genitalium	3	1	4	2	—	2	2	—	2	2	—	2	1	—	1	4	1	5	1	—	—
» gravidarum et puerperarum	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—
» ossium et articularum	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» systematis cutanei et subcutanei	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tumores	12	16	28	19	16	35	7	27	34	17	15	32	20	28	48	13	19	32	16	—	—
Mors violenta, non naturalis:																					
Causa mortiferi	3	1	4	2	4	6	2	1	3	5	—	5	5	4	9	5	3	8	3	—	—
Suicidium	2	—	2	2	—	2	2	2	4	4	—	4	3	—	3	2	—	2	3	—	—
Causa mortis non indicata vel male definita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	104	118	222	110	148	258	79	126	205	109	134	243	113	122	235	106	109	215	100	124	—

per, månader och kvartal (samma omfattning som i tabell 10).

År	Augusti			September			Oktober			November			December			Kvartal												Summa		
	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	1:sta			2:dra			3:dje			4:de			m.	kv.	S:a
1907	3	2	1	3	2	—	2	3	4	7	1	1	2	12	6	18	8	4	12	6	3	9	6	5	11	32	18	50		
1907	10	4	6	10	2	12	14	6	12	18	5	13	18	13	54	67	16	35	51	12	22	34	13	37	50	54	148	202		
1909	30	11	11	22	14	15	29	15	8	23	8	14	22	49	57	106	41	62	103	34	45	79	37	37	74	161	201	362		
1911	1	—	2	2	—	—	—	1	—	1	1	1	2	—	4	4	3	3	6	1	4	5	2	1	3	6	12	18		
1911	2	3	1	4	3	3	6	2	3	5	2	4	6	2	5	7	3	7	10	4	3	7	7	10	17	16	25	41		
1914	12	8	5	13	13	8	21	7	9	16	7	18	25	20	28	48	37	32	69	24	24	48	27	35	62	108	119	227		
1913	44	25	24	49	34	34	68	18	22	40	30	30	60	88	108	196	88	85	173	76	85	161	82	86	168	334	364	698		
1911	7	1	4	5	10	7	17	5	4	9	9	9	18	21	29	50	23	26	49	16	10	26	24	20	44	84	85	169		
1915	6	3	5	8	8	8	16	5	6	11	2	6	8	16	17	33	16	20	36	11	14	25	15	20	35	58	71	129		
1914	8	1	6	7	2	5	7	1	6	7	6	7	13	14	12	26	12	18	30	10	17	27	9	18	27	45	65	110		
—	3	4	—	4	6	1	7	3	—	3	3	—	3	7	1	8	7	1	8	8	—	8	12	1	13	34	3	37		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
1916	26	13	15	28	15	27	42	12	12	24	19	15	34	38	59	97	50	62	112	39	53	92	46	54	100	173	228	401		
1912	6	5	—	5	3	2	5	5	1	6	4	1	5	7	6	13	15	7	22	12	5	17	12	4	16	46	22	68		
—	3	3	2	5	2	—	2	2	—	2	—	—	—	6	2	8	9	—	9	9	2	11	4	—	4	28	4	32		
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1		
1912	162	83	82	165	114	122	236	85	87	172	98	120	218	293	392	685	328	365	693	263	288	551	297	329	626	1181	1374	2555		

Epidemisjukhuset.

Å sjukhuset ha under år 1935 vårdats 1,330 patienter, av vilka under året intagits 1,262.

Sjukdomarna ha fördelats enligt följande tabell:

	Kvarliggande från		Intagna under		Summa vårdade		Avförda år 1935				Kvarliggande till	
	1934		1935		1935		friska		döda		1936	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Typhus	2	1	3	2	5	3	4	2	1	—	—	1
Paratyphus	—	—	6	12	6	12	6	12	—	—	—	—
Scarlatina	14	13	92	116	106	129	86	119	—	—	20	10
Diphtheria	4	8	54	66	58	74	52	71	3	1	3	2
Croup (utan difteri)	1	—	7	3	8	3	8	2	—	1	—	—
Angina	—	—	60	99	60	99	60	98	—	—	—	1
Meningitis cer. epid.	1	—	1	3	2	3	—	1	2	2	—	—
Encephalitis	—	—	2	1	2	1	2	1	—	—	—	—
Poliomyelitis ac.	1	5	5	4	6	9	5	9	1	—	—	—
Dysenteria	—	—	3	—	3	—	3	—	—	—	—	—
Morbilli	—	—	108	95	108	95	103	84	2	3	3	8
Influenza	1	1	53	111	54	112	42	103	6	4	6	5
Lung-tbc.	8	—	41	4	49	4	20	2	16	2	13	—
Annan sjukdom	5	3	143	168	148	171	143	166	3	4	2	1
Summa	37	31	578	684	615	715	534	670	34	17	47	28

Frånräknas de till 1936 kvarliggande äro mortalitetssiffrorna:

för samtliga sjukdomar, utom lung-tbc., 1,251 vårdade, 51 döda = 4,20 %	
» typhus	7 » 1 » = 14,29 %
» paratyphus	18 » — » —
» scarlatina.....	205 » — » —
» diphtheria	127 » 4 » = 3,15 %
» croup (utan difteri)	11 » 1 » = 9,10 %
» angina	158 » — » —
» meningitis cer. epid.	5 » 4 » = 80,00 %
» encephalitis	3 » — » —
» poliomyelitis ac.	15 » 1 » = 6,67 %
» dysenteria	3 » — » —
» morbilli	192 » 5 » = 2,60 %
» influenza	155 » 10 » = 6,45 %
» lung-tbc.	40 » 18 » = 45,00 %
» annan sjukdom	316 » 7 » = 2,22 %

Av difteripatienterna hava 5 haft croupsymtom, av dessa har 1 avlidit. För de rena svalgdiffiterierna är mortaliteten alltså 2,46 %. Samtliga patienter med croupsymtom utgjorde 16 med 2 döda fall. Å 8 av dessa har intet ingrepp företagits. Å de övriga 8 har tracheotomi utförts. Av dessa ha 2 avlidit (mortalitet 25 %).

Å sjukhuset ha följande viktigare operationer utförts:

Sjukdom	Antal patienter	Operation	Utgång	
			God	Dålig
Otit. med. ac. supp. c. mastoid.	9	Uppmejsling	9	—
Mastoidit. operat.	7	Sekundärsutur	7	—
Croup	7	Tracheotomia inf.	5	2
»	1	» sup.	1	—
Abscessus	2	Incisio	2	—
Empyema pleuræ	1	Pleurotomia	1	—

Uppgifter rörande å sjukhuset intagna sjukdomsfall jämte inträffade dödsfall.

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
22	Erysipelas	1	2	—	—
23	Scarlatina	92	116	—	—
24	Diphtheria	54	66	3	—
	» + Croup	3	2	—	1
25	Morbilli	108	95	2	3
26	Rubeola	10	15	—	—
27	Parotitis epidemica*	31	31	—	—
28	Pertussis	4	4	—	—
29	Influenza epidemica	53	111	6	4
31	Varicellæ	—	2	—	—
33	Typhus abdominalis	3	2	1	—
34	Paratyphus	6	12	—	—
36	Dysenteria	3	—	—	—
39	Poliomyelitis anterior acuta et Polioencephalitis acuta	5	4	1	—
39 ^{1/2}	Encephalitis lethargica	2	1	—	—
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	1	3	2	2
42	Tuberculosis (<i>samtliga fall</i>)	43	5	16	2
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis	41	4	15	2
	» renum	1	—	—	—
	» peritonei	—	1	—	—
	» organorum aliorum	1	—	1	—
46	Gonorrhæa (<i>samtliga fall</i>)	1	2	—	—
	Urethritis gonorrhœica acuta	1	2	—	—
57	Febris. Febricula	2	1	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
66	Lymphogranulomatosis (Sternberg)	—	1	—	1
	Agranulocytos	1	—	1	—
<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	2	1	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
102— 110}	Psychosis	1	—	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
112	Endocarditis acuta	2	3	—	—
»	Myocarditis acuta	1	—	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	1	2	1	—
»	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	3	—	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121— 124}	Morbi cav. nas. et cav. acces. nas. Sinusit. max.	1	1	—	—
125— 127}	Morbi laryngis	—	5	—	—
	Croup	7	3	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	8	11	—	1
131	Asthma bronchiale	2	3	—	—

* Därav 17 m., 9 kv. med parotitmeningit.

	S j u k d o m	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
134	Pneumonia crouposa acuta	2	4	1	2
»	Bronchopneumonia acuta	40	37	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	2	6	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis. Noma.....	2	3	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	44	84	—	—
145	Peritonsillitis acuta	16	15	—	—
153	Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	6	4	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	1	1	—	—
159	Appendicitis	1	1	—	—
163	Hepatitis acuta. Abscessus hepatis	1	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	2	5	—	—
174	» » » » chronica. Morbus Brightii	—	1	—	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	—	5	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
<i>A. Manliga könsorganen.</i>					
187	Orchitis. Epididymitis	10	—	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
206	Polyarthrits rheumatica acuta	1	5	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	2	4	—	—
222	Eczema	—	1	—	—
228	Impetigo	—	1	—	—
	Dermatit. ac.	1	—	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media purulenta	48	46	—	—
»	Mastoiditis	2	5	—	—
<i>XX. Andra sjukdomar.</i>					
	Observation	24	17	—	—

Inkomster för Göteborgs epidemisjukhus år 1935.

	Kronor	i %
Patientavgifter	13,048: 79	3,87
Anslag av kommun	259,887: 34	77,14
Anslag av staten	45,974: —	13,65
Hyror	18,000: —	5,34
Summa	336,910: 13	100,00

Utgifter för Göteborgs epidemisjukhus år 1935.

	Kronor	i %	Kostnad pr underhållsdag öre
Avlöningar (i stat upptagna), vikariatsättningar, pensioner och pensionsavgifter...	202,103: 90	59,99	808,4
Läkemedel	4,648: 13	1,38	18,6
Förbandsartiklar	2,406: 32	0,71	9,6
Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d.	563: 37	0,17	2,3
Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	493: 42	0,15	2,0
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial	8,630: 67	2,56	34,5
Kosthåll	53,556: 60	15,90	214,2
Värme och lyse samt hithörande förbrukningsartiklar	27,263: 78	8,09	109,1
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	6,858: 43	2,03	27,4
Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	400: 61	0,12	1,6
Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer...	11,270: 52	3,35	45,1
Ny-, till- och ombyggnader...	9,230: 64	2,74	—
Diverse utgifter	9,483: 74	2,81	37,9
Summa	336,910: 13	100,00	1,310,7

Antalet avgiftsfria epidemitransporter har under året uppgått till 787.

DISPENSÄRCENTRALENS SJUKHUS.

Omsättning, underhållsdagar.

Antal patienter											Underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade per dag	Högsta	Lägsta	
Samtliga under året intagna				Utskrivna (frånsett avl.)				Avlidna					antalet någon dag under året vårdade		
Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år					
M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.				Fl.	
19	39	1	—	20	34	1	—	3	5	—	—	7,852	21,5	29	12

Vårdtid (dagar) för de under året

utskrivna (utom avlidna)											avlidna												
längsta				kortaste				medel-			längsta				kortaste				medel-				
Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år	Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		
M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.
467	343	333	—	3	1	333	—	108	153	333	—	630	74	—	—	21	1	—	—	241	48	—	—

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	M.	Kv.	S:a		M.	Kv.	S:a
10—15 år	1	—	1	35—40 år	—	2	2
15—20 »	3	4	7	40—45 »	—	10	10
20—25 »	3	12	15	45—50 »	2	—	2
25—30 »	5	6	11	50—60 »	1	3	4
30—35 »	6	2	8	60—70 »	1	—	1
				Summa	22	39	61

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.				II. Tuberkulos med annan lokalisation				III. Utan tydliga symtom av tuberkulos			
	Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år	
	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.
a) Antal patienter.....	20	36	1	—	1	3	—	—	2	—	—	—
b) Sjukdomsfall:												
Tbc. pulmonum	20	36	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—
» laryngis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cerebri. Mening. tbc. ...	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» lymphoglandularum	—	3	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
» intestini	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» organ. aliorum	2	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Därav: Pleuritis	2	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis suspecta	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Asthma bronchiale	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diabetes mellitus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laryngitis chron.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neurosis	1	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Nephritis chron.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Otitis media chron.	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychoneurosis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tremor universalis heredit. ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	Vuxna		Barn under 15 år	
	M.	Kv.	G.	Fl.
Tuberculosis pulmonum.....	3	4	—	—
Meningitis tbc.	—	1	—	—

Behandlingens resultat för under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	Antal utskrivna (inkl. avlidna)		Behandlingsresultat																	
			Förbättrade				Oförändrade				Försämrade				Avlidna					
	Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år	
	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.
a) Lungtuberkulos med eller utan komplikationer	20	36	1	—	14	23	1	—	3	8	—	—	—	—	—	—	3	5	—	—
b) Tuberkulos med annan lokalisation	1	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal	Anmärkning
Tbc. pulm.	17	Anläggning av pneumothorax artif.	17	Därav 10 höger- o. 7 vänstersidiga. Därav 3 höger- o. 2 vänstersidiga.
» »	5	Försök till d:o	5	
Pleuritis exsud.	2	Thoracocentes	2	
Abscessus ad. anum.	1	Incision	1	
Tbc. pulm.	20	Insuffl. in pneumothorax artif.	178	

Inkomster för Dispensärcentralens sjukhus år 1935.

	Kronor	i %
Patientavgifter	9,547: 68	16,6
Anslag av kommun	40,156: 56	69,8
» » staten	7,831: 25	13,6
Summa	57,535: 49	100,0

Utgifter för Dispensärcentralens sjukhus år 1935.

	Kronor	i %	Kostnad pr under- hållsdag öre
Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter	27,688: 84	48,1	352,6
Läkemedel	1,647: 38	2,9	21,0
Förbandsartiklar	318: 67	0,6	4,1
Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	97: 08	0,2	1,2
Instrument och apparater jämte hithörande för- brukningsartiklar	475: 37	0,8	6,1
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial.....	2,647: 67	4,6	33,7
Patienters och personals utspisning	10,324: 39	17,9	131,5
Värme och lyse jämte hithörande förbruknings- artiklar	6,638: 54	11,5	84,5
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	3,630: 22	6,3	46,2
Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å and- ra titlar förda.....	162: 13	0,3	2,1
Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer	3,020: 07	5,3	38,4
Diverse utgifter	890: 13	1,5	11,3
Summa	57,535: 49	100,0	732,7

SOMMARSANATORIET Å SANDARNE,

öppet 5 juni—11 september 1935.

Omsättning, underhållsdagar.

Antal patienter										Underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta		
Samtliga under året intagna				Utskrivna (frånsett avl.)				Avlidna				antalet någon dag under året vårdade			
Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna					Barn under 15 år		
M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.				
83	91	—	—	83	91	—	—	—	—	—	—	11,071	111,8	129	21

Vårdtid (dagar) för de under året

utskrivna (utom avlidna)						avlidna					
längsta		kortaste		medel-		längsta		kortaste		medel-	
Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år	
M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.
99	99	—	—	6	8	—	—	55	57	—	—

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	M.	Kv.	S:a		M.	Kv.	S:a
15—20 år	3	7	10	40—45 år	11	11	22
20—25 »	10	13	23	45—50 »	6	6	12
25—30 »	16	15	31	50—60 »	6	17	23
30—35 »	7	6	13	60—70 »	6	5	11
35—40 »	14	10	24	över 70 »	4	1	5
				Summa	83	91	174

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.			
	Vuxna		Barn under 15 år	
	M.	Kv.	G.	Fl.
a) Antal patienter	83	91	—	—
b) Sjukdomsfall: Tbc. pulmonum.....	83	91	—	—

Inkomster för Sommarsanatoriet å Sandarne år 1935.

Anslag av kommun	20,646: 30
	Summa 20,646: 30

Utgifter för Sommarsanatoriet å Sandarne år 1935.

	Kronor	i %	Kostnad pr under- hålls- dag öre
Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter	4,404: 39	21,3	39,8
Läkemedel (för inre och yttre behandling)	30: 02	0,1	0,3
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial.....	510: 40	2,5	4,6
Patienters och personals utspisning	7,186: 54	34,8	64,9
Värme och lyse jämte hithörande förbrukningsartiklar	222: 40	1,1	2,0
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	894: —	4,3	8,1
Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer	1,006: 95	4,9	9,1
Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag	3,367: 30	16,4	—
Diverse utgifter	3,024: 30	14,6	27,3
Summa	20,646: 30	100,0	156,1

BARNSANATORIET RÄVLANDA.

Omsättning, underhållsdagar.

Antal patienter												Underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta
Samtliga under året intagna				Utskrivna (frånsett avl.)				Avlidna						antalet någon dag under året vårdade	
Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år					
M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.				
6	1	63	60	2	3	78	61	—	—	1	—	36,849	101	142	65

Vårdtid (dagar) för de under året

Utskrivna (utom avlidna)												Avlidna											
längsta				kortaste				medel-				längsta				kortaste				medel-			
Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn		Vuxna		Barn	
M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.
158	745	1921	2085	72	91	7	27	115	365	334	298	—	—	155	—	—	—	155	—	—	—	155	—

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	Män	Kvinnor	Summa
1—5 år	22	19	41
5—10 »	32	18	50
10—15 »	24	24	48
15—20 »	2	3	5
Summa	80	64	144

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.				II. Tuberkulos med annan lokalisering				III. Utan tydliga symtom av aktiv tuberkulos			
	Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år	
	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.
a) Antal patienter	1	4	13	3	3	2	50	39	—	—	14	16
b) Sjukdomsfall:												
Tbc. pulmonum	1	4	13	3	—	—	—	—	—	—	—	—
» ossium et articularum ...	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» lymphoglandularum	—	—	—	—	2	2	50	39	—	—	—	—
» intestini	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» organ. aliorum	—	—	2	1	1	—	8	2	—	—	—	—
Därför: Pleurit exs.	—	—	2	1	1	—	8	2	—	—	—	—
Conjunctivit phlyctænul	—	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Tuberculosis inveterata	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	16
» suspecta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Morbilli	—	—	1	—	—	—	2	3	—	—	—	—
Scarlatina	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—
Varicellæ	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Pertussis	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—
Angina tonsillarís	1	—	1	—	1	—	11	10	—	—	—	—
Bronchitis chron.	—	—	2	1	—	—	2	—	—	—	—	—
» acuta	—	—	1	3	—	—	12	8	—	—	—	—
Pneumonia acuta... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Asthma bronchiale	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Enterit acuta	—	—	4	—	—	—	5	6	—	—	—	—
Herpes zoster	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Anæmia secundaria	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Nephrosis	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Fractura ossium	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Pneumothorax artificialis	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dödsorsaker hos under året avlidna

Sjukdom	Vuxna		Barn under 15 år	
	M.	Kv.	G.	Fl.
Tuberculosis pulmonum	—	—	1	—

Behandlingens resultat för under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	Antal utskrivna (inkl. avlidna)		Behandlingsresultat																	
			Förbättrade				Oförändrade				Försämrade				Avlidna					
	Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år		Vuxna		Barn under 15 år	
	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.	M.	Kv.	G.	Fl.
a) Lungtuberkulos med eller utan komplik....	1	4	13	3	1	3	9	3	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	1	—
b) Tuberkulos med annan lokalisatjon	3	2	50	39	3	2	50	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Utan säkra tecken på aktiv tuberkulos...	—	—	13	16	—	—	13	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal	Anmärkning
Tuberculosis pulmonum ...	2	Anläggn. av pneumothorax art.	2	Gott slutresultat
Pneumothorax art.	5	Reinsufflation.....	61	
Empyema pleuræ (tbc.?)...	1	Revbensresektion	1	
Pleurit. exsud.	5	Thoracocentes	6	

Inkomster för Barnsanatoriet Rävlanda år 1935.

	Kronor	i %
Patientavgifter (influtna) samt poliklinikavgifter	19,438: 68	13,2
Anslag av kommun.....	118,500: —	80,2
Avkastning av donationer (använd under året för sjukhusets ändamål)	6,412: 46	4,3
Hyror och arrenden, nettoinkomst från lantgård, trädgård, stall, svingård etc.	2,465: 18	1,7
Övriga inkomster: nettoinkomst av hantverk, (bokbinderi, skomakeri etc.), medlemsavgifter	890: —	0,6
Summa	147,706: 32	100,0

Utgifter för Barnsanatoriet Rävlanda år 1935.

	Kronor	i %	Kostnad pr underhållsdag öre
Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter och extra hjälp	60,044: 29	42,7	162,9
Läkemedel (för inre och yttre behandling).....	1,535: 05	1,1	4,2
Förbandsartiklar (samtl. för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	230: 33	0,2	0,6
Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	2,746: 26	2,0	7,5
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial.....	982: 43	0,7	2,6
Patienters och personals utspisning	37,582: —	26,7	102,0
Värme och lyse jämte hithörande förbrukn.-art.	11,882: 33	8,5	32,2
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	3,162: 34	2,3	8,6
Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	1,896: 07	1,3	5,1
Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer	7,071: 20	5,0	19,2
Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag.....	5,813: 59	4,1	—
Diverse utgifter.....	7,575: 77	5,4	20,6
Summa	140,521: 66	100,0	365,5

Utdrag
ur hälsovårdsnämndens räkenskaper för år 1935.

Ingående balans.

An	Skattestatens avräkning:		
	reservationer till följande år.....		6,911: 40
	Låne- och fondstatens avräkning:		
	reservationer till följande år		153,000: —
	Fondmedel	11,133: 84	
	Importkontrollen	1,325: 80	
	Diverse skulder	1,241: 08	13,700: 72
	Kapitalbehållning		2,275,060: —
			Kronor 2,448,672: 12
Per	Kassa	2,172: 96	
	Bank	122: 82	
	Göteborgs stad:		
	redovisningsfordran.....	128,718: 84	
	Diverse fordringar	42,597: 50	173,612: 12
	Fastigheter	2,088,900: —	
	Inventarier	33,160: —	
	Fondkapital	153,000: —	2,275,060: —
			Kronor 2,448,672: 12

Göteborgs stad.

An	Ingående balans:		
	redovisningsfordran.....		128,718: 84
	Kassa:		
	insättningar i stadskassan		86,477: 50
	Skattestatens avräkning:		
	verkliga utgifter enligt stat		1,428,857: —
	Överskott och underskott:		
	underskott för år 1935		6,547: 22
			Kronor 1,650,600: 56
Per	Kassa:		
	uttagningar ur stadskassan		1,253,926: 38
	Skattestatens avräkning:		
	verkliga inkomster enligt stat	233,342: —	
	kapitalinkomster enligt stat	3,730: —	237,072: —
	Utgående balans:		
	redovisningsfordran.....		159,602: 18
			Kronor 1,650,600: 56

Skattestatens avräkning.

An	<i>Verkliga utgifter och inkomster:</i>		
	nettoutgifter	1,192,552: 22	
	<i>Göteborgs stad:</i>		
	verkliga inkomster enligt stat	233,342: —	
	kapitalinkomster enligt stat	3,730: —	237,072: —
	<i>Utgående balans:</i>		
	reservationer till följande år	16,421: 40	
			<u>Kronor 1,446,045: 62</u>
Per	<i>Ingående balans:</i>		
	reservationer från föregående år	6,911: 40	
	<i>Kapitalbehållning:</i>		
	kapitalinkomster enligt stat	3,730: —	
	<i>Göteborgs stad:</i>		
	verkliga utgifter enligt stat	1,428: 857: —	
	<i>Överskott och underskott:</i>		
	underskott för år 1935	6,547: 22	
			<u>Kronor 1,446,045: 62</u>

Kapitalbehållning.

An	<i>Skattestatens avräkning:</i>		
	kapitalinkomster enligt stat	3,730: —	
	<i>Utgående balans</i>	2,271,330: —	
			<u>Kronor 2,275,060: —</u>
Per	<i>Ingående balans</i>	Kronor 2,275,060: —	

Skattestatens kapitalutgifter och kapitalinkomster.

An	<i>Inventarie Konto:</i>		
	avskrivning	Kronor 3,730: —	
Per	<i>Verkliga utgifter och inkomster:</i>		
	kapitalinkomster enligt stat	Kronor 3,730: —	

Låne- och fondstatens avräkning.

An	<i>Utgående balans:</i>		
	reservation till följande år	Kronor 153,000: —	

Per <i>Ingående balans:</i> reservation från föregående år	Kronor	153,000:—
---	--------	-----------

Fondkapital.

An <i>Ingående balans</i>	Kronor	153,000:—
---------------------------------	--------	-----------

Per <i>Utgående balans</i>	Kronor	153,000:—
----------------------------------	--------	-----------

Verkliga utgifter och inkomster.

An <i>Diverse kreditorer</i>	1,386,073: 96
<i>Skattestatens kapitalutgifter och kapitalinkomster:</i> avskrivning för året	3,730:—
	Kronor 1,389,803: 96

Per <i>Diverse debitorer</i>	197,251: 74
<i>Skattestatens avräkning:</i> nettoutgifter	1,192,552: 22
	Kronor 1,389,803: 96

Överskott och underskott.

An <i>Skattestatens avräkning:</i> underskott för år 1935.....	Kronor	6,547: 22
---	--------	-----------

Per <i>Göteborgs stad:</i> underskott för år 1935	Kronor	6,547: 22
--	--------	-----------

Utgående balans.

An <i>Kassa</i>	1,882: 05
<i>Bank</i>	760: 87
<i>Göteborgs stad:</i> redovisningsfordran.....	159,602: 18
<i>Diverse fordringar</i>	28,459: 70
	190,704: 80
<i>Fastigheter</i>	2,088,900:—
<i>Inventarier</i>	29,430:—
<i>Fondkapital</i>	153,000:—
	2,271,330:—
	Kronor 2,462,034: 80

Per <i>Skattestatens avräkning:</i>		
reservationer till följande år.....		16,421: 40
<i>Låne- och fondstatens avräkning:</i>		
reservation till följande år		153,000: —
<i>Fondmedel</i>	11,133: 84	
<i>Importkontrollen</i>	2,277: 09	
<i>Diverse skulder</i>	7,872: 47	21,283: 40
<i>Kapitalbehållning</i>		2,271,330: —
		<u>Kronor 2,462,034: 80</u>

Jämförelse mellan stat och bok för år 1935
för 11. A. 1. Hälsovårdsnämnden och 11. B. Epidemisjukhuset.

	Reserva- tioner fr. föreg. år	För året enl. stat	För året enl. bok	Reserva- tioner till följ. år	Överskott + Underskott —
Verkliga utgifter.					
Hälsovårdsnämnden.					
1. Byrån:					
b) räntor	— —	11,700 —	11,526 15	173 85	— —
c) avlöningar, arvoden o. d.	— —	139,557 —	138,962 98	— —	+ 594 02
d) pensioner och understöd..	— —	21,828 —	22,037 —	— —	— 209 —
f) hyror och arrenden.....	— —	4,730 —	4,730 —	— —	— —
i) inventariers inköp och un- derhåll	— —	2,000 —	1,269 45	730 55	— —
j) belysning, bränsle, städt., tvätt, renhållning m. m....	— —	5,000 —	5,223 30	— —	— 223 30
k) skriv- och tryckningskost- nader, böcker o. d.	— —	4,000 —	5,613 04	— —	— 1,613 04
q) forselkostnader	— —	7,800 —	8,177 85	— —	— 377 85
x) kostnader av flera slag ...	— —	13,170 —	14,726 79	— —	— 1,556 79
2. Dispensärcentralen	— —	126,356 —	123,045 55	— —	+ 3,310 45
förlagsanslag för dispen- särverksamheten	5,440 —	65,000 —	60,080 69	— —	+ 10,359 31
Barnabo-Furuhöjd	1,471 40	5,000 —	4,654 40	1,817 —	— —
3. Sommarsanat. å Sandarne	— —	24,634 —	22,988 16	— —	+ 1,645 84
4. Karantäns- och desinfek- tionsanstalten i hamnen...	— —	16,150 —	14,040 76	— —	+ 2,109 24
5. Kontroll över födoämnen	— —	51,871 —	50,406 39	— —	+ 1,464 61
6. Stadsdistriktsläkare	— —	166,396 —	183,697 01	— —	— 17,301 01
7. Barnmorskor	— —	13,316 —	9,105 —	— —	+ 4,211 —
8. Kommunala sjuksköt- skor	— —	46,610 —	41,782 44	— —	+ 4,827 56
9. Könspolikliniker	— —	22,384 —	22,935 35	— —	— 551 35
10. Barnsanatoriet Rävlanda..	— —	121,500 —	118,500 —	— —	+ 3,000 —
11. Ränta å fastigheters och inventariers bokf. värde...	— —	11,390 —	11,273 —	— —	+ 117 —
12. Avskrivning å inventarier	— —	2,080 —	2,080 —	— —	— —
Epidemisjukhuset.					
c) avlöningar, arvoden o. d.	— —	280,816 —	270,638 42	— —	+ 10,177 58
d) pensioner och understöd..	— —	10,489 —	10,497 —	— —	— 8 —
e) beklädnad och bevärning	— —	100 —	— —	— —	+ 100 —
g) underhåll av fastighet ...	— —	27,250 —	16,661 86	13,700 —	— 3,111 86
h) andra underhållsarbeten...	— —	1,000 —	1,131 28	— —	— 131 28
i) inventariers inköp och un- derhåll	— —	10,500 —	9,124 09	— —	+ 1,375 91
j) belysning, bränsle, städt., tvätt renhållning m. m....	— —	38,000 —	34,522 82	— —	+ 3,477 18
k) skriv- och tryckningskost- nader, böcker o. d.	— —	1,500 —	1,279 37	— —	+ 220 63
n) kosthåll	— —	57,200 —	53,556 60	— —	+ 3,643 40
p) läkarvård, bandage, me- dicin m. m.	— —	12,200 —	7,617 82	— —	+ 4,582 18
q) forselkostnader	— —	100 —	168 75	— —	— 68 75

	Reserva- tioner fr. föreg. år	För året enl. stat	För året enl. bok	Reserva- tioner till följ. år	Överskott + Underskott -
v) nybyggnader, ombyggnader, muddringsarb. m. m.	— —	2,600 —	2,708 02	— —	— 108 02
w) onera och assurans av fast egendom	— —	1,650 —	1,568 24	— —	+ 81 76
x) kostnader av flera slag ...	— —	6,410 —	6,994 38	— —	— 584 38
ränta å fastigheters och inventariers bokf. värde...	— —	94,920 —	94,830 —	— —	+ 90 —
avskrivning å inventarier	— —	1,650 —	1,650 —	— —	— —
	6,911 40	1,428,857 —	1,389,803 96	16,421 40	+ 55,387 67 — 25,844 63
Kapitalutgifter.					
Låne- och fondstat:					
Epidemisjukhuset:					
ny- och ombyggnad (observationspaviljong och röntgenavdelning)	153,000 —	— —	— —	153,000 —	— —
Verkliga inkomster.					
Hälsovårdsnämnden.					
d) bidrag till och ersättning för särskilda kostnader ... statsbidrag	— —	11,716 —	23,777 07	— —	+ 12,061 07
e) avgift å handel o. sjöfart	— —	10,000 —	8,183 75	— —	— 1,816 25
g) grundlegor, tomtören, hyror och arrenden	— —	2,500 —	2,985 40	— —	+ 485 40
i) räntor och kapitalavbetalningar	— —	1,200 —	1,200 —	— —	— —
j) inkomster av flera slag ...	— —	11,700 —	11,700 —	— —	— —
ersättn. för naturaförmåner	— —	6,832 —	4,024 90	— —	— 2,807 10
	— —	16,154 —	13,826 —	— —	— 2,328 —
Epidemisjukhuset.					
d) bidrag till och ersättning för särskilda kostnader... statsbidrag till driftkostn.	— —	11,000 —	14,545 10	— —	+ 3,545 10
g) grundlegor, tomtören, hyror och arrenden	— —	70,000 —	28,978 —	— —	— 41,022 —
ersättn. för naturaförmåner	— —	9,000 —	10,260 —	— —	+ 1,260 —
	— —	83,240 —	77,771 52	— —	— 5,468 48
	— —	233,342 —	197,251 74	— —	+ 17,351 57 — 53,441 83
Kapitalinkomster.					
Skattestat:					
Hälsovårdsnämnden.					
avskrivning å inventarier	— —	2,080 —	2,080 —	— —	— —
Epidemisjukhuset.					
avskrivning å inventarier	— —	1,650 —	1,650 —	— —	— —
	— —	3,730 —	3,730 —	— —	— —

Sammandrag:

Verkliga utgifter	+ 29,543: 04
Verkliga inkomster	— 36,090: 26
Underskott	6,547: 22

pg. 24.

6000172010

Göteborgs universitetsbibliotek

